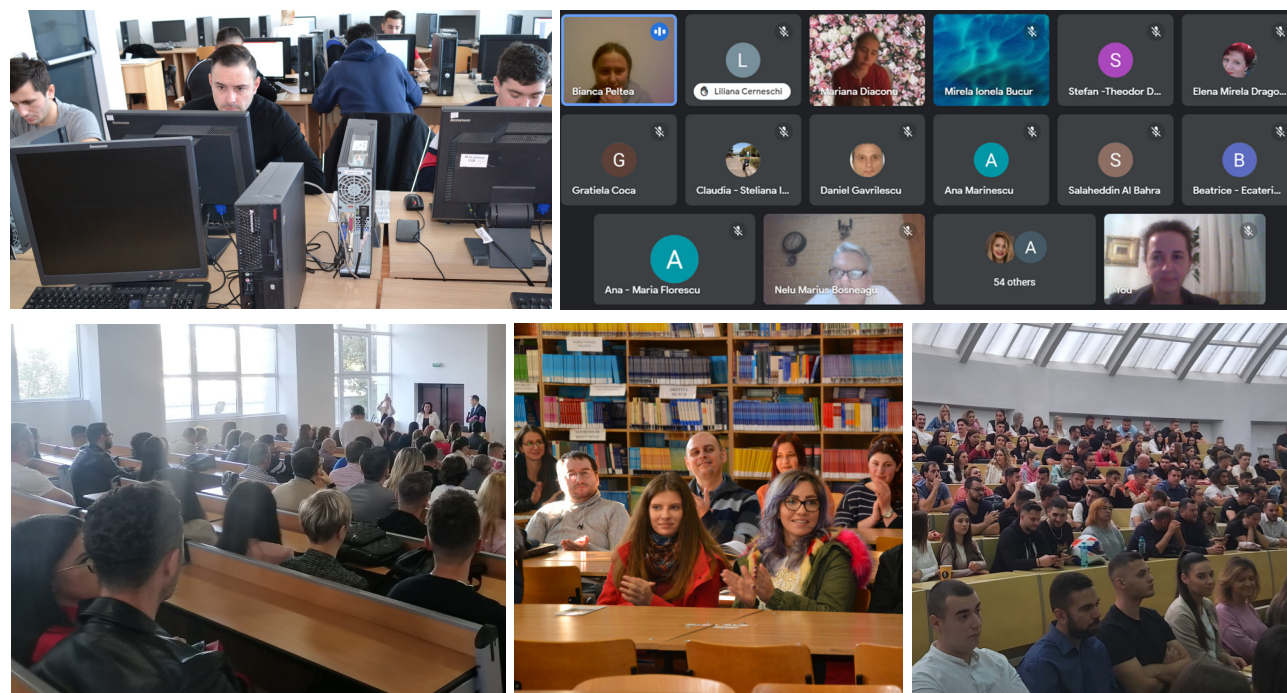

STUDENȚII ÎNTREABĂ. PROFESORII RĂSPUND.

► Pagina 4

—163 de ani de la Unirea Principatelor Române—

În fiecare an, pe 24 ianuarie, este sărbătorită Unirea Principatelor Române. La aceeași dată din 1859 s-a semnat la București unirea a două principate române, Moldova și Țara Românească. Este primul pas făcut spre realizarea României moderne, spre unirea tuturor principatelor române care va deveni posibilă abia în anul 1918.

Unirea Principatelor Române a fost realizată prin alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domnitor al celor două principate. În contextul istoric și politic al vremurilor, votul popular favorabil unirii a depășit voința puterilor vecine și a făcut posibilă dezvoltarea unei conștiințe naționale. (George V. GRIGORE)

Unirea Principatelor a fost posibilă cu sprijinul unei tinere moldovence de neam boieresc, care a ales să-și sacrifice căsnicia pentru visul cel mare al românilor. Numele ei e Cocuța Conachi. Să scoatem acest nume din uitare măcar acum, după mai bine de un secol și jumătate!

► Pagina 8

Premiul European Charlemagne pentru Tineret este un premiu acordat proiectelor conduse de tineri care susțin democrația în Europa și promovează cooperarea și înțelegerea atât în Europa, cât și la nivel internațional. Premiul, înființat în 2008, este administrat în comun de Parlamentul European și de Fundația Premiului Internațional Charlemagne de la Aachen. Pentru a participa la Premiul Charlemagne pentru Tineret, trebuie să:

- aveți un proiect european la care doriți să aplicați;
- aveți vârsta cuprinsă între 16 și 30 de ani;
- fiți rezident al unuia dintre statele membre ale UE. Puteți depune un proiect fie ca solicitant individual, fie în numele unei organizații sau al unui grup de tineri.

Toate proiectele depuse vor fi mai întâi evaluate de juriul național al statului membru al proiectului, care va selecta o singură nominalizare. Dintre acești 27 de câștigători naționali, cei trei laureați europeni de top vor fi selectați de Juriul European.

Termenul limită pentru depunerea proiectelor este **2 februarie 2023**.

Anunțul câștigătorilor naționali: martie 2023.

Proiectele trebuie să: promoveze cooperarea și înțelegerea atât în Europa, cât și la nivel internațional, bazate pe valori

democratice (cum ar fi, de exemplu, respectul pentru demnitatea umană, libertatea, egalitatea, statul de drept și respectarea drepturilor omului); promoveze un simț comun al identității europene și al integrării europene; încurajeze și alți tineri din Europa să se implice în democrația noastră; ofere exemple practice de europeni care trăiesc împreună ca comunitate. Proiectele vor fi evaluate după următoarele criterii: cât de bine au fost atinse obiectivele premiului;

creativitatea și originalitatea proiectului, inclusiv inițiative inovatoare; proiectele cu dimensiune transnațională (care implică tineri din mai multe state membre) vor fi prioritare.

Cele trei proiecte europene câștigătoare primesc următoarele premii: premiul I este de 7.500 EUR, premiul II 5.000 EUR și premiul III 2.500 EUR. Reprezentanții fiecăruia dintre proiectele naționale câștigătoare sunt invitați la ceremonia de decernare a Premiului pentru Tineret Carol cel Mare de la Aachen. Ca parte a premiului, laureații europeni sunt invitați să viziteze Parlamentul European (la Bruxelles sau la Strasbourg).

Pentru mai multe informații despre procedura națională de selecție consultați Biroul de legătură al Parlamentului European din România.

Pentru întrebări: youth@europarl.europa.eu.

**PREMIUL CHARLEMAGNE
PENTRU TINERII EUROPENI
2023**

Aplică acum!
#ECYP2023

„Un câine a mușcat un om” nu este o știre

Mioara VERGU-IORDACHE

Un câine a mușcat un om. Am învățat că aceasta nu este o știre. Știre ar fi fost că un om a mușcat un câine! Dar este o știre că niște câini în haită au atacat, au mușcat și au omorât o femeie. Zona: Lacul Morii, sectorul 6, București, în luna ianuarie a anului 2023! Este știre, este tragică, rușinoasă și nefirească. Și pentru că aberația să fie completă, a început și ping-pong-ul acuzațiilor/scuzelor autorităților. Toți caută scuze, acolo unde nu există nici una. În loc de demisii în lanț, ni se oferă penibile motive pentru care București nu este un oraș din mileniul trei. Stână, hoit de măgar, haite de câini, proprietăți private, litigii de hotar între localități.

Tragedia în sine poate fi discutată în mai multe registre. Dar dincolo de orice interpretare, un lucru cert este tabloul de coșmar din acea parte de la Lacul Morii. S-au făcut investiții, s-a modernizat digul, s-a luminat... dar acolo există o zonă periculoasă pentru cetățenii care au fost asigurați că sunt în siguranță, că se pot plimba, pot alerga, pot merge cu bicicleta, cu rolele... Și că, mai ales după tragediile cu câini – episodul „Ionuț”, episodul „japonezul”, episodul „Ana” de acum câteva luni, care s-a repetat fatal acum –, autoritățile au rezolvat problema câinilor vagabonzi: prin sterilizare, cipare, mutare în adăposturi, oricum, eliberarea spațiilor publice de pericol. Ce constatăm? Constatăm că numărul câinilor fără stăpân, al câinilor agresivi este în creștere.

Primarul general al Capitalei a scris pe o rețea socială: „Îmi pare rău că Ana Oros a murit ieri într-un mod atât de tragic. Condoleanțe familiei și prietenilor săi. Am discutat ieri și azi cu persoanele implicate. Este o responsabilitate comună a mai multor instituții, unele în subordinea PMB. Refuz să intru însă în jocul incriminării și acuzațiilor politice. Am cerut Corpului de Control al Primarului să prezinte un raport cu deficiențele fiecărei instituții, iar cine a greșit va plăti. Mai important, cu ce trebuie să facă fiecare instituție pentru ca astfel de drame să nu se mai repete”.

Foarte corect. Dar de ce a trebuit să moară un om, de ce nu s-au luat măsuri de anul trecut, când a existat o situație asemănătoare, cu aceeași victimă chiar, însă fără acest sfârșit tragic? E bine, domnule primar general, să nu intrați în „jocul incriminării și acuzațiilor politice”, dar și mai bine ar fi să vă faceți treaba, dumneavoastră, instituțiile din subordine, primarii de sector, instituțiile din subordinea lor și, nu trebuie să ne derobăm de răspundere, noi înșine, cetățenii. Noi trebuie să fim mai responsabili, mai informați, când votăm, când ne implicăm în activități sociale, când viețuim ca trăitori ai mileniului trei! Noi suntem angajatorii; trebuie să pretindem angajaților noștri să-și respecte fișa postului, pe care noi o dictăm. Altfel, vom fi martori și chiar personaje în tragedii absurde, fără nicio legătură cu fatalitatea.

► Pagina 3

Societatea Academică din România lansează, în premieră, *Enciclopedia parlamentarilor din Educație*, în pregătirea dezbaterilor parlamentare privind noile legi ale învățământului

Parte a proiectului *Monitorul Educației din România*, *Enciclopedia parlamentarilor din Educație* este o analiză comprehensivă realizată de către o redacție formată din 15 elevi, studenți, părinți și cetățeni implicați de buna guvernare în domeniul educației. În ultimele luni, aceștia au analizat activitatea parlamentarilor care activează în Comisiile pentru învățământ din Camera Deputaților și Senat, focalizându-se pe biografiile acestora, declarațiile de avere și interese, precum și dacă aceștia au avut probleme cu legea sau anumite acțiuni în instanță. În pregătirea dezbaterilor parlamentare privind noile legi ale educației, echipa Societății Academice din România (organizația care implementează proiectul *Monitorul Educației din România*) face publice aceste biografii, pentru ca cetățenii să își poată cunoaște reprezentanții în comisiile care se vor pronunța pe marginea acestor legi.

Pe lângă biografiile parlamentarilor, aducem în atenția cetățenilor o analiză a activității membrilor acestor comisii, din perspectiva exercitării controlului parlamentar, a numărului de declarații politice/luări de cuvânt/poziționări în plen pe subiecte care vizează educația, inclusiv o trecere în revistă a succeselor legislative din primii doi ani de mandat parlamentar.

Concluziile analizei noastre asupra activității membrilor Comisiilor pentru învățământ din Camera Deputaților și Senat sunt:

- Se remarcă drept o tendință un control parlamentar ineficient asupra instituției Ministerului Educației, mai ales din partea formațiunilor care alcătuiesc coaliția de guvernare. Aproximativ o treime dintre membrii Comisiei pentru învățământ din Camera Deputaților (8/26) nu au adresat nici măcar o întrebare Ministerului Educației pe parcursul primei jumătăți a mandatului parlamentar, aceștia fiind Elena Hărățu (PNL), Cătălin-Zamfir Manea (minorități), Onuț Valeriu Atanasiu (PNL), Vasile-Aurel Căuș (PNL), Aurel Nechita (PSD), Cătălina Ciofu (PNL), Ognear Crăstici (minorități), Ioan Cupșa (PNL), Olivia-Diana Morar (PNL), Dragoș Gabriel Zisopol (minorități). La Senat, camera decizională pe problemele privind educația, aproximativ o treime din senatorii care fac parte din comisie nu au exercitat controlul parlamentar asupra instituției care guvernează educația, aceștia fiind Sorin Mihai Cimpeanu (PNL, care a ocupat funcția de ministru al Educației în această legislatură), Leonard Azamfirei (PSD), Vasile Dîncu (PSD, care a ocupat și funcția de ministru al Apărării Naționale în această legislatură), Ovidiu Puiu (PSD), Levente Novak (UDMR). Dacă în cazul celor doi parlamentari care au ocupat funcția de ministru lipsa exercitării controlului parlamentar asupra Guvernului este înțeleasă, nu același lucru îl putem afirma despre deputații și senatorii care au ignorat pur și simplu această responsabilitate.

Cum au arătat lucrurile la Comisia pentru învățământ din Senat în această primă jumătate de mandat.

- În privința proiectelor legislative inițiate, Monica Cristina Anisie (PNL) și Irineu Darău (USR) au inițiat fiecare câte 17 proiecte de lege în domeniul educației, fiind cei mai activi la acest capitol din Comisie. Levente Novak, senator UDMR, nu a inițiat vreun proiect legislativ în domeniul educației, fiind codașul acestui clasament;
- Cei mai activi și cei mai tăcuți pe subiectul educației de la Senat. Senatorul din Comisia pentru învățământ cu cele mai multe declarații politice din această primă jumătate a mandatului parlamentar este Ștefan Pălărie (USR), secondat de Silvia Dinică (USR) și Adrian Hatos (PNL). Ștefan Pălărie (senator USR), reprezentând opoziția, a luat de cele mai multe ori cuvântul de la tribuna Senatului (31 poziții) pentru a prezenta punctul de vedere cu privire la oportunitatea adoptării sau respingerii inițiativelor legislative. Din partea coaliției de guvernare, cea mai activă a fost Monica Cristina Anisie, care a luat cuvântul de 21 de ori pentru a prezenta oportunitatea sau lipsa oportunității în cazul unor proiecte legislative. Jumătate dintre membrii Comisiei pentru învățământ din Senat nu au susținut nici măcar o declarație politică privind subiectele aflate pe agenda zilnică la categoria educație, aceștia fiind Sorin Mihai Cimpeanu (PNL), Rodica Boancă (AUR), Ovidiu Puiu (USR), Levente Novak (UDMR), Vasile Dîncu (PSD), Irineu Darău (USR), Irina Elisabeta Kovacs (UDMR), Lucia Muntean (PNL).
- La capitolul întrebări și interpelări, cei mai activi parlamentari ai Comisiei pentru învățământ din Senat au fost Irineu Darău (USR), cu 31 de întrebări și interpelări, Rodica Boancă (AUR), cu 25 de întrebări și interpelări, Laura Georgescu (PSD), cu 22 de întrebări și interpelări, respectiv președinta Comisiei, Monica Anisie (PNL), cu 14 întrebări și interpelări.

Cum au arătat lucrurile la Comisia pentru învățământ din Camera Deputaților

- La Camera Deputaților, cel mai activ deputat din Comisia pentru învățământ la capitolul proiecte legislative cu impact în domeniul educației este Natalia Intotero (PSD), secondată, la mică distanță, de un parlamentar al opoziției, Marius-Andrei Miftode și de o deputată neafiliată (parte a partidului REPER), Simina Tulbure.
- La capitolul control parlamentar, deputații din Comisia pentru învățământ au adresat 116 interpelări Ministerului Educației pe parcursul acestor primi doi ani de mandat. Deputații care au exercitat controlul parlamentar în domeniul educației de cele mai multe ori provin din grupul parlamentar al Partidului Social Democrat, cu președinta Comisiei, Natalia Intotero, clasându-se pe primul loc. Aceasta a adresat nu mai puțin de 22 de întrebări și interpelări Ministerului Educației, subiectele vizate fiind: elemente de interes privind programul „Masă Caldă”, situația creșelor, tabletele acordate școlilor, bursele pentru elevii români din Ucraina, datele privind rezultatele elevilor cu performanțe academice deosebite, dar și consultarea în contextul noilor proiecte de lege privind educația. Pe locul al doilea la capitolul control parlamentar se află Adrian Alda, deputat de Arad, cu 15 întrebări și interpelări formulate la adresa Ministerului Educației.
- „Podiumul” este completat de doi deputați ai USR, Filip Havârneanu și Marius-Andrei Miftode, care au adresat fiecare câte 10 întrebări și interpelări Ministerului care guvernează sistemul de învățământ.
- 10 din cei 26 de membri ai Comisiei pentru învățământ din Camera Deputaților au adresat sub o întrebare/interpelare pe an către Ministerul Educației (8 dintre aceștia nu au exercitat deloc acest instrument de control parlamentar pentru domeniul educației). Este vorba despre Elena Hărățu (PNL), Cătălin-Zamfir Manea (minorități), Onuț Valeriu Atanasiu (PNL), Vasile-Aurel Căuș (PNL), Aurel Nechita (PSD), Cătălina Ciofu (PNL), Ognear Crăstici (minorități), Ioan Cupșa (PNL), Olivia-Diana Morar (PNL), Dragoș Gabriel Zisopol (minorități).
- Patru deputați din Comisia pentru învățământ nu au comunicat deloc de la tribuna Camerei Deputaților pe subiecte care vizează educația sau sistemul de învățământ, dintre care doi reprezintă PNL (Ioan Cupșa, Olivia-Diana Morar), unul reprezintă USR (Mihai-Laurențiu Polițeanu) și unul reprezintă grupul minorităților (Ognear Crăstici).
- Este de dorit ca, în cazul sistemului de învățământ și în perspectiva adoptării noului pachet legislativ în domeniul educației, colaborarea între partide să fie stimulată. Un alt aspect de remarcat cu privire la activitatea politică din această primă jumătate de mandat este posibilitatea ca opoziția să treacă prin Parlament legi cu impact în educație, având sprijin din partea tuturor forțelor politice. Un exemplu de menționat este inițiativa deputatelor Simina Tulbure și Oana Țoiu privind organizarea grupelor de acomodare pentru copiii anterior școlarizați în străinătate, care a fost adoptată cu unanimitate (Legea 277/2022). Cu alte cuvinte, există premise pentru opoziție constructivă în domeniul educației și aceasta trebuie valorificată.
- O altă lege care a beneficiat de sprijin transpartinic vizează actualizarea cuanturilor burselor românilor de pretutindeni și acordarea lor pe toată durata anului calendaristic, fiind inițiată de cele două președinte ale Comisiilor pentru învățământ (Natalia Intotero - PSD și Monica Anisie - PNL), semnată de parlamentari PSD, PNL, AUR, minorități, inclusiv un parlamentar al USR. Legea 167/2022 va intra în vigoare în anul universitar 2023-2024. Din partea PNL, inițiată de mai mulți senatori, a fost adoptată și o lege care vizează realizarea, de către Ministerul Educației, a unui Calendar al activităților extrașcolare pentru popularizarea științei (Legea 10/2022).
- Tot în această primă jumătate a mandatului parlamentar, au fost adoptate inițiative legislative de natură să afecteze modul în care este folosită infrastructura educațională în comunități, un exemplu demn de menționat fiind Legea 271/2021, inițiată de parlamentari ai PSD, UDMR și minorități, care le va permite primarilor să schimbe destinația bazei materiale a unităților de învățământ preuniversitar de stat pentru orice tip de activitate, la trei ani după întreruperea activității educaționale, fără a cere avizul Ministerului Educației.
- Ambele Comisii pentru învățământ au început să organizeze dezbateri și evenimente publice de natură să implice mai multe categorii de beneficiari în procesul decizional la nivelul sistemului educațional, fapt care este salutar. Este important ca, în contextul elaborării noului pachet legislativ în domeniu, dezbaterile pe marginea legilor educației să aibă loc în prezența specialiștilor, fără ca vocile critice să fie cenzurate și fără a neglija funcția Parlamentului în acest proces de reglementare.
- La capitolul comunicare cu cetățenii și respectarea Legii 544/2001, constatăm că doar 9 din cei 42 de parlamentari din Comisiile pentru învățământ au răspuns la cele două întrebări simple pe care SAR le-a adresat cu privire la activitatea lor cu

impact asupra sistemului de educație (care sunt cele mai importante 3 realizări ale mandatului din perspectiva educației & numărul vizitelor în școlile din circumscripție în acest mandat). Aceștia sunt: președinta Comisiei pentru învățământ din Camera Deputaților, Natalia Intotero, deputata Simina Tulbure, deputata Ana Predescu, deputatul Marius-Andrei Miftode, președinta Comisiei pentru învățământ din Senat, Monica Anisie, senatorul Leonard Azamfirei, senatorul Vasile Dîncu, senatorul Irineu-Ambrozie Darău, senatoarea Silvia Dinică. Ceilalți parlamentari nu au răspuns la aceste solicitări. Dintre respondenți, Anisie (PNL), Intotero (PSD), Darău și Miftode (USR) au menționat că au realizat vizite inclusiv în mediul rural, pentru a observa starea comunităților școlare din zonele insuficient deservite;

Printre recomandările pe care le adresăm parlamentarilor, pentru a-și eficientiza și transparentiza activitatea cu impact asupra școlilor și universităților, se regăsesc următoarele:

- Îmbunătățirea comunicării parlamentarilor pe subiecte care vizează controlul parlamentar, popularizarea demersurilor de adresare a întrebărilor/interpelărilor - chiar și atunci când vine vorba despre partidul care nominalizează ministrul sau partenerii din coaliția de guvernare. De asemenea, este relevantă diversificarea surselor de inspirație a subiectelor care fac obiectul întrebărilor/interpelării (nu doar din presă sau rapoarte preluate de aceasta, ci și de la firul ierbii, grupuri și asociații ale părinților/profesorilor/elevilor/studenților/societatea civilă/cercetători). Pe lângă temele care sunt amplu dezbătute în media, precum transportul elevilor, burse sau situația închiderii/deschiderii școlilor, trebuie impuse ca subiecte relevante și probleme mai sensibile, precum poziția Ministerului privind plagiatul sau cheltuirea fondurilor europene în programe ample, precum Programul național de educație remedială sau șintele din Planul Național de Redresare și Reziliență. Sunt de preferat întrebările punctuale, care deservesc nevoii de informare a cetățenilor;
- Publicarea întrebărilor/interpelărilor și a răspunsurilor venite din partea Ministerului Educației și în format editabil, astfel încât ONG-urile și cercetătorii, cetățenii, grupurile de interes, jurnaliștii le pot prelua în eventuale cercetări, analize și anchete. În acest sens, menționăm existența pe circuitul parlamentar al Camerei Deputaților a unui proiect de hotărâre inițiat de mai mulți parlamentari ai USR (Răeș-Tudor Pop, Diana Buzoianu, Brian Cristian) în vederea asigurării caracterului editabil al unor documente (BP544/2022), proiect care ar putea fi îmbunătățit și preluat inclusiv în Senat;
- Creșterea numărului de vizite, dezbateri și consultări în școlile și instituțiile cu atribuții în educație din mediul rural și zonele insuficient deservite, publicarea transparentă a rezultatelor acestor consultări din circumscripție;
- Promovarea activităților în care parlamentarii sunt angajați în zilele în care activitatea parlamentară se desfășoară la nivelul circumscripției (joi și vineri) pe canalele de comunicare alese;
- Publicarea regulată a rapoartelor de activitate ale comisiilor, dar și ale membrilor Comisiei pentru popularizarea demersurilor întreprinse pentru reglementarea sistemului de învățământ (pe pagina Camerei Deputaților/Senatului sau pe o pagină de Facebook sau Instagram dedicată, într-un limbaj prietenos cu publicul);
- Publicarea din timp a agendelor/ordinii de zi pentru fiecare Comisie pentru învățământ (cu min. 2 zile înainte de desfășurarea ședinței), explicate pe interesul cetățenilor, astfel încât aceștia să poată fi urmărite de către cetățeni, iar aceștia să poată formula puncte de vedere și opinii cu privire la oportunitatea proiectelor de lege. Ca un proiect pilot, poate fi utilizată platforma *Senat Junior* pentru a fi create video-uri explicative privind proiectele de lege care sunt inițiate și/sau urmează a fi adoptate, pentru a crește implicarea tinerilor în activitatea de monitorizare parlamentară;
- În contextul elaborării noului pachet legislativ în domeniul educației, credem că termenul de o lună avansat în coaliția de guvernare este insuficient pentru o dezbateră amplă în ambele camere ale Parlamentului. În acest sens și pentru a permite parlamentarilor să efectueze propriile consultări cu alegătorii pentru a putea depune amendamente, considerăm că perioada dezbaterii parlamentare ar trebui să reflecte nevoia de transparență, consultare și comunicare între aleșii naționali și electorat.

Proiect derulat de Societatea Academică din România cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eagrants.org

Lucrăm împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă!

UNIONA EUROPEANĂ

INSTRUMENTE STRUCTURALE 2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

ANUNȚ

ASOCIAȚIA „SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ” în parteneriat cu INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BRĂILA organizează

Sesiunea de informare și consiliere cu privire la situația copiilor din județul Brăila cu părinți plecați în străinătate în vederea dezvoltării rețelei parteneriale de sprijin din cadrul proiectului

POCU/784/6/24/139602 – DidactAcces

Ruptura de părinți e resimțită de copil cu durere acută

Evenimentul, organizat cu sprijinul Liceul Teoretic Mihail Sebastian - Brăila, va avea loc la sediul acesteia, Sergent Tătaru 2, Brăila, în data de **25.01.2023, ora 12.00.**

Proiectul are ca obiectiv general acordarea de suport pentru disciplinele Matematică și Informatică, precum și consiliere psiho-socială pentru copiii din județul Brăila care au cel puțin un părinte plecat în străinătate în ultimele șase luni.

În urma implementării proiectului se vor obține următoarele rezultate: servicii suport educațional matematică/ informatică pentru 270 de preșcolari și elevi, din județul Brăila, din care minimum 28 aparținând minorității rome și minimum 44 din mediul rural; dezvoltarea abilităților emoționale/ consiliere socială/ suport emoțional/ psihologic/ consiliere vocațională pentru copiii din grupul țintă; servicii de dezvoltare a abilităților parentale sau, după caz, soluționarea diferitelor probleme de natură socială pentru minimum 200 de reprezentanți ai copiilor din grupul țintă (părinți/ tutori/ persoane care au în grijă copii cu părinți plecați la muncă în străinătate); dezvoltarea unei rețele parteneriale în județul Brăila între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate, în scopul asigurării sustenabilității din perspectivă instituțională.

Invitații participanți vor dezbate subiecte privind **Ruptura de părinți e resimțită de copil cu durere acută**, dar și alte subiecte pe care participanții le vor propune spre dezbateră.

Pentru informații suplimentare legate de proiect ne puteți contacta la:
Asociația „Societatea Națională Spiru Haret pentru Educație, Știință și Cultură”
Strada Italiană nr.28, sector 2, București
E-mail: didactacces@snsh.ro

Manager Proiect
Prof.univ.dr. Maria ANDRONIE

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
POCU/784/6/24/139602

UNIONA EUROPEANĂ

INSTRUMENTE STRUCTURALE 2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

ANUNȚ

ASOCIAȚIA „SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ” în parteneriat cu INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BRĂILA organizează

Sesiunea de consiliere și orientare pentru dezvoltarea de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate, în vederea sprijinirii copiilor din județul Brăila cu părinți plecați în străinătate din cadrul proiectului

POCU/784/6/24/139602 – DidactAcces

Strategii și demersuri în formarea spiritului colaborării și al parteneriatului în școlile din județul Brăila cu elevi ai căror părinți sunt plecați în străinătate

Evenimentul, organizat cu sprijinul Liceul Teoretic Mihail Sebastian, Brăila, va avea loc la sediul acesteia, strada Sergent Tătaru 2, Brăila, în data de **25.01.2023, ora 14.00.**

Proiectul are ca obiectiv general acordarea de suport pentru disciplinele Matematică și Informatică, precum și consiliere psiho-socială pentru copiii din județul Brăila care au cel puțin un părinte plecat în străinătate în ultimele șase luni.

În urma implementării proiectului se vor obține următoarele rezultate: servicii suport educațional matematică/ informatică pentru 270 de preșcolari și elevi, din județul Brăila, din care minimum 28 aparținând minorității rome și minimum 44 din mediul rural; dezvoltarea abilităților emoționale/ consiliere socială/ suport emoțional/ psihologic/ consiliere vocațională pentru copiii din grupul țintă; servicii de dezvoltare a abilităților parentale sau, după caz, soluționarea diferitelor probleme de natură socială pentru minimum 200 de reprezentanți ai copiilor din grupul țintă (părinți/ tutori/ persoane care au în grijă copii cu părinți plecați la muncă în străinătate); dezvoltarea unei rețele parteneriale în județul Brăila între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate, în scopul asigurării sustenabilității din perspectivă instituțională.

Invitații participanți vor dezbate subiecte privind **Strategii și demersuri în formarea spiritului colaborării și al parteneriatului în școlile din județul Brăila cu elevi ai căror părinți sunt plecați în străinătate**, dar și alte subiecte pe care participanții le vor propune spre dezbateră.

Pentru informații suplimentare legate de proiect ne puteți contacta la:
Asociația „Societatea Națională Spiru Haret pentru Educație, Știință și Cultură”
Strada Italiană nr.28, sector 2, București
E-mail: didactacces@snsh.ro

Manager Proiect
Prof.univ.dr. Maria ANDRONIE

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
POCU/784/6/24/139602

Aniversarea înființării Fundației România de Măine și a Universității Spiru Haret

Managementul educației dus pe culmi ale performanței

Conf.univ.dr.
Aurelian Virgil BĂLUȚĂ

În fiecare an, pe 19 ianuarie, comunitatea academică, studenții, masteranzii și absolvenții Universității Spiru Haret își aduc aminte de actul prin care a fost înființată, la inițiativa prof.univ.dr. Aurelian Gh. Bondrea, Fundația România de Măine și Universitatea Spiru Haret. A fost un proiect vast, derulat pe o perioadă de peste 30 de ani, având perspective mari pentru viitor. A reprezentat în același timp un proiect de mare complexitate, implicând eforturi de organizare și o muncă intensă din partea unui colectiv format în principal din cadre didactice universitare. Au beneficiat de acest proiect sute de mii de absolvenți ai cursurilor de licență sau masterat. A avut de câștigat România ca țară. Absolvenții haretiști au lucrat în marea lor majoritate în economia națională, aducând un plus de educație în procesele transformatoare care au fost cunoscute de țara noastră în ultimii 32 de ani.

Multe dintre implicațiile pe care le-a avut activitatea Universității Spiru Haret au fost reamintite deja. Reușitele proiectului revin cel mai frecvent în memoria colectivă

la aniversarea din ianuarie, la serbările absolvenților sau cele de la începutul anului universitar, la manifestările științifice ale cadrelor didactice și ale studenților și masteranzilor, la lansări de carte sau la alte evenimente ale Editurii Fundației România de Măine. Ne bucurăm mereu să aducem în discuție pașii succesivi făcuți până la stadiul atins în zilele noastre. Acum doresc să subliniez un aspect mai puțin analizat: **contribuția proiectului înființării Fundației „România de Măine” și a Universității „Spiru Haret” la practica managerială în domeniul educației.**

Nici un mare proiect nu poate să ajungă la performanță fără un management adecvat. Iar dacă performanțele au fost pe termen lung, pe o perioadă de peste 30 de ani, managementul acelui proiect trebuie să fi fost și el de excepție. Astfel, o componentă a marelui proiect reprezentat de înființarea Fundației România de Măine și a Universității Spiru Haret a fost urcarea managementului educației pe adevărate culmi ale performanței.

În manualele mai vechi de management, diviziunea sau specializările domeniului erau: managementul industriei, managementul agriculturii, managementul serviciilor și al comerțului,

managementul investițiilor. Dezvoltarea recentă a științei, schimbările produse de revoluțiile tehnico-științifice și realitățile societății cunoașterii au generat o specializare mult mai profundă a managementului. Astfel, educația a devenit un domeniu privit distinct în cadrul științei managementului.

Merită cărți și studii ample inovațiile aduse de Fundația România de Măine și de Universitatea Spiru Haret în actul de management al educației universitare bazate pe inițiativă privată, funcționarea întregului flux informațional-decisional în cadrul unui grup de organizații de tip nou, mecanismele de coordonare a deciziilor cu obiectivele asumate etc.

Doresc acum să menționez câteva elemente ale managementului de la Fundația România de Măine și de la Universitatea Spiru Haret, care mi s-au părut deosebite:

DE
32
ANI

ÎMPREUNĂ
ÎNVĂȚĂM SĂ
AVEM SUCCES!

1. Dragostea față de actul educației era o cerință nu numai pentru cadrele didactice din Universitatea Spiru Haret, ci pentru întreg personalul implicat, în primul rând managerii. Pentru educație nu a fost considerat util sistemul profesionistului distanțat de esența și finalitatea umană a proceselor, atașat numai de aspecte formale din organizație.

2. Utilizarea cu discernământ a standardelor din managementul de tip corporatist.

3. Implicarea cât se poate de mult a cadrelor didactice pe fluxul informațional și cel decizional, fără a elimina intervenția specialiștilor din domenii ale managementului cu specializare îngustă.

4. Economie și cumpătare, atenție la fiecare leu cheltuit.

5. Achiziția mereu numai a bunurilor specifice ultimei tehnologii disponibile și prioritar de la firme consacrate.

6. Cunoașterea atentă a profilului uman, nu numai a celui profesional, al tuturor celor care erau implicați în actul managerial.

7. Toate calculele de eficiență a proceselor centrate pe beneficiile aduse actului de educație și pe plusul de utilitate pentru student sau masterand.

8. Integrarea activităților vitale care contribuie la calitatea educației. De exemplu, Fundația România de Măine și Universitatea Spiru Haret au avut tipografie și editură proprii.

Sunt multe alte elemente care descriu modelul managerial al Fundației România de Măine și al Universității Spiru Haret. Cu altă ocazie voi prezenta și alte aspecte sau le voi dezvolta pe cele menționate mai sus. Cert este că, și pentru calitatea managementului, **în ceas aniversar, nu trebuie să-i uităm pe FONDATORI!**

STUDENȚII ÎNTREABĂ. PROFESORII RĂSPUND.

Astăzi răspunde conf.univ. dr. Silviu ȘERBAN

GÂNDIREA CRITICĂ

• Ce este Gândirea critică?

Gândirea critică se referă la o gamă largă de abilități cognitive și dispoziții intelectuale necesare pentru: a identifica, analiza și evalua în mod eficient argumente și propoziții care au pretenția de a fi adevărate; a descoperi și depăși preconcepțiile și prejudecățile personale; a formula și prezenta în mod convingător argumente în sprijinul unor concluzii; a lua decizii inteligente și rezonabile în legătură cu ceea ce să credem și cu ceea ce să facem. Gândirea critică constituie gândirea disciplinată circumscrișă unor standarde intelectuale clare.

• Care sunt Standardele intelectuale ale gândirii critice?

Printre cele mai importante standarde intelectuale se regăsesc: **claritatea, precizia, acuratețea, relevanța, consistența, corectitudinea logică, completitudinea și obiectivitatea.**

- Pentru a evalua în mod eficient argumentul cuiva este necesar ca acel argument să fie înțeles **clar**. Lipsa de claritate se poate datora uneori neatenției, lipsei de abilitate, însă altelei poate apărea ca o consecință a intenției de exprimare profundă. **Pentru gândirea critică, lipsa clarității la nivelul limbajului reflectă lipsa clarității la nivelul gândirii.**

- Apoi, importanța **preciziei** este recunoscută la nivelul științelor, însă la fel de esențială este precizia și în gândirea critică. Desprinderea informațiilor precise din mulțimea datelor confuze care ne înconjoară zilnic reprezintă secretul rezolvării de probleme.

- **Acuratețea** vizează natura informațiilor pe baza cărora sunt construite argumente și se iau decizii. Căci, întotdeauna din premise inexacte vor rezulta concluzii false și decizii eronate.

- **Relevanța** informațiilor în cadrul unei dezbateri argumentate are un rol fundamental. Deseori, pentru a distra atenția de la forța unui argument, opozantul introduce date lipsite de relevanță.

- Gândirea critică monitorizează cu atenție atât **consistența** propriei gândiri, cât și pe cea a argumentelor și propozițiilor celorlalți. Sunt avute în

vedere două categorii de inconsistență: una *logică*, datorată conflictului dintre credințe, și alta *practică*, în care „a spune” și „a face” sunt opuse.

- La fel de importantă este **corectitudinea logică** cu care construim argumentarea, cu care derivăm concluziile din premise.

- **Completitudinea** este cea care asigură, deși nu în toate situațiile e posibil acest lucru, o judecată în detaliu asupra unui subiect sau a unui eveniment. Cu cât datele despre acel subiect ori acel eveniment sunt mai complete, cu atât cunoașterea celui subiect ori a celui eveniment este mai complexă și permite o evaluare mai profundă. În caz contrar, apare superficialitatea.

- Gândirea critică trebuie să fie **obiectivă**, adică imparțială, eliberată de preconcepții sau prejudecăți personale. O minimă cunoaștere a istoriei și a științelor sociale ne arată că oamenii au o predispoziție puternică în a se opune ideilor nefamiliare, au idei preconcepționale în legătură cu anumite probleme, folosesc stereotipuri în caracterizarea străinilor, au tendința de a identifica adevărul cu propriul interes sau cu cel de grup. Într-o anumită măsură, cu toții percepem realitatea înconjurătoare într-un mod puternic modelat de experiențele de viață individuale și de contextul cultural. Cu toate acestea, **obiectivitatea gândirii rămâne un atribut esențial al gândirii critice.**

• Există bariere ale gândirii critice?

În mod uzual, gândirea critică este mai puțin utilizată în raport cu gândirea necritică, iar cauzele pentru care oamenii cu dificultate calea către gândirea critică sunt numeroase. Cele mai importante sunt: **egocentrismul, sociocentrismul, presupuzițiile neîntemeiate** (stereotipurile), **gândirea relativistă și gândurile inspirate de dorințe** (confundarea dorințelor cu realitatea - *wishful thinking*).

• Ce este egocentrismul? Dar sociocentrismul?

Egocentrismul reprezintă tendința individuală de a se situa pe sine în centrul percepției realității. **Egocentricii sunt egoiști, plini de sine care percep propriile interese, idei și valori ca fiind superioare față de cele ale celorlalți.** Egocentrismul se poate manifesta într-o varietate de moduri, însă două dintre acestea sunt cele mai comune forme: **gândirea în interesul propriu și prejudecata autoaprecierii de sine.** **Gândirea în interesul propriu** este tendința de a accepta și apăra opiniile care sunt în consens cu propriul interes. Contrar acestui mod de argumentare, gândirea critică necesită analiza și cântărirea argumentelor în mod obiectiv și imparțial. **Prejudecata autoaprecierii** reprezintă tendința supraaprecierii. Încrederea de sine, atunci când este fundamentată realist, reprezintă o componentă cheie a succesului însă,

exagerarea în ceea ce privește încrederea în forțele proprii constituie un obstacol în calea propriei dezvoltări personale și intelectuale într-un mod autentic.

Sociocentrismul reprezintă gândirea centrată pe grup și, la fel ca egocentrismul care poate îngreuna gândirea rațională prin centrarea excesivă pe sine, acesta poate îngreuna gândirea rațională prin centrarea excesivă pe grup. **Sociocentrismul, de asemenea, poate distorsiona gândirea critică în variate moduri, însă două dintre acestea se detașează ca frecvență: prejudecata de grup și conformismul.** **Prejudecata de grup** reprezintă tendința de a vedea propriul grup ca fiind mai bun decât celelalte. **Conformismul** se referă la tendința individului de a urma mulțimea, de a se conforma (deseori involuntar) autorității sau comportamentelor și opiniilor grupului.

• Cum împiedică presupuzițiile neîntemeiate, stereotipurile gândirea critică?

Aproape orice gândim și facem se bazează pe presupuziții. Multe dintre aceste presupuziții sunt întemeiate, adică există motive bune pentru a fi considerate presupuziții. Presupuzițiile neîntemeiate nu au motive puternice pentru a fi considerate presupuziții. **Unele dintre cele mai comune tipuri de presupuziții neîntemeiate sunt stereotipurile.** Cuvântul stereotip provine din greaca veche, unde „stereos” înseamnă „dur, solid”, iar „typos”, amprentă, model. În sens figurat, stereotip ar însemna o expresie pe care o repetăm fără a o supune unui examen critic. De exemplu, fiecare individ aparținând unor categorii precum politician, musulman, afro-american, profesor, femeie etc. are anumite însușiri specifice categoriei. În mod specific, se ajunge la stereotip printr-un proces cunoscut ca **generalizare pripită**, caracterizat prin faptul că se trag concluzii despre o clasă foarte largă de lucruri pe baza unui număr relativ scăzut de cazuri particulare. Dacă rămânem conștienți de tendința de a utiliza stereotipuri, atunci pot fi luate măsuri pentru ca acestea să fie controlate.

• Altă barieră, pe care ați enumerat-o, este gândirea relativistă. Despre ce este vorba?

Relativismul reprezintă concepția după care adevărul este dependent de opinie. Există două variante ale relativismului: **subiectivismul și relativismul cultural.** Conform **subiectivismului**, adevărul depinde de opinia individuală, iar **concepțe precum „obiectivitate” sau „adevărul absolut” (adevărul independent de orice subiect) sunt considerate lipsite de sens.** Din punctul de vedere al **relativismului cultural**, adevărul depinde de opiniile de la nivelul unei societăți sau al unei culturi. **Nici relativismul cultural nu recunoaște existența obiectivității sau a adevărului absolut.** Cea mai fertilă zonă în care relativismul se manifestă este **domeniul moral.** **Relativismul moral** poate lua atât forma **subiectivismului** (ceea ce este moral depinde de aprecierea individului), cât și pe cea a **relativismului cultural** (ceea ce este moral depinde de ceea ce consideră societatea sau cultura căreia aparține individul ca fiind moral).

Relativismul moral cultural este destul de atrăgător din două motive: unul este legat de natura eticii care permite existența dezacordurilor în ceea ce privește moralitatea, neexistând un adevăr obiectiv asemănător celui presupus a exista în știință; celălalt motiv se referă la valorizarea toleranței prin justificarea pluralismului cultural. Apoi, relativismul cultural moral nu sprijină în mod necesar atitudinea tolerantă. Relativismul ne spune că ar trebui să acceptăm obiceiurile și valorile societății în care trăim. Ceea ce înseamnă că dacă o persoană ar trăi într-o societate care valorizează intoleranța, relativismul implică faptul că acea persoană ar trebui să fie intolerantă. Faptul că oamenii sunt în dezacord în ceea ce privește problemele de natură etică nu înseamnă că adevărul moral este dependent de opinie, ci ar trebui să ne avertizeze în legătură cu modul în care privim propriile noastre convingeri etice, să ne deschidă calea în judecarea critică a acestora.

• La ce se referă confundarea dorințelor cu realitatea - wishful thinking?

Confundarea dorințelor cu realitatea (*wishful thinking*) se referă la situația în care o persoană crede ceva nu în baza unei evidențe sau a unei demonstrații, ci doar ca urmare a faptului că dorește ca acel ceva să fie adevărat. De-a lungul istoriei, rațiunea a trebuit să se lupte serios cu procesul de *wishful thinking* și de multe ori a trebuit să se recunoască învinsă. Motivele sunt multiple. Oamenii, în teama lor de necunoscut, simt nevoia să inventeze mituri reconfortante care să facă universul mai puțin ostil și mai predictibil. Frica de moarte a condus la credința în cristale tămăduitoare, în vindecările vrăcilor sau în dialogul cu spiritele celor care nu mai sunt în viață. De asemenea, victimele procesului de *wishful thinking* au fantezii legate de posedarea unor puteri personale extraordinare și acceptă necritic discursuri despre predicția psihică sau levitație.

• Care sunt abilitățile gândirii critice și care este utilitatea acestora?

Sarcina centrală din punct de vedere al abilităților gândirii critice este aceea **de a determina dacă argumentele sunt valide, adică dacă acestea au premise adevărate și coerență logică.** Însă, a determina dacă un argument este sau nu valid nu este o sarcină atât de simplă. Mai întâi, înainte de a evalua un argument din punct de vedere al validității sale, **trebuie determinată semnificația precisă a acestuia.** Deseori, neclaritatea la nivelul argumentelor se datorează neclarității unuia sau altuia dintre enunțuri ori modalității neclare în care este asertată conexiunea dintre premise și concluzie. Această înseamnă că va trebui să știm cum să interpretăm enunțurile și argumentul astfel încât semnificațiile acestora să devină cât se poate de clare. **Abilitățile necesare** pentru această sarcină sunt **de factură interpretativă.** În al doilea rând, determinarea adevărului sau falsității enunțurilor reprezintă deseori o sarcină dificilă. Chiar și atunci când semnificația este bine determinată, valoarea de adevăr a enunțului poate fi necunoscută, și chiar calea de a afla această valoare de adevăr poate fi nesigură. Există mai multe tipuri

de enunțuri și fiecare tip are metoda sa specifică de determinare a valorii de adevăr. **Abilitățile necesare** în această situație sunt **cele de verificare.** În al treilea rând, sunt mai multe tipuri de inferențe și fiecare tip necesită o evaluare diferită. Este necesară recunoașterea acestor variate tipuri de inferențe și familiarizarea cu metodele de evaluare corespunzătoare acestora. În acest scop **sunt necesare abilitățile de raționare. Aceste trei categorii de abilități, de interpretare, de verificare și de raționare, constituie abilitățile gândirii critice.** Dezvoltarea acestora este importantă din câteva **motive practice:** **1.** Suntem asaltați de informații de toate felurile, însă aceste informații sunt nefolositoare, cu excepția cazurilor în care reușim, prin intermediul gândirii, să le utilizăm extrăgând implicațiile și consecințele lor. Multe dintre aceste informații sunt incomplete sau pătinoare, deși, deseori, în aparență nu arată astfel, fapt care, în lipsa unui examen critic, ne-ar putea conduce la implicații și concluzii eronate. **2.** Ni se prezintă constant argumente destinate să ne facă să acceptăm

anumite concluzii pe care altfel nu le-am accepta. Este important să fim atenți la argumentele care nu îndeplinesc criteriile logice, iar această sarcină este una care, în parte, ne privește. Pentru că atunci când ceilalți încearcă să ne facă să credem lucruri care sunt în avantajul lor, este posibil ca interesele noastre să nu fie suficient de bine satisfăcute. **3.** Stăpânirea gândirii critice este o problemă de respect de sine din punct de vedere intelectual. Lăsându-i pe alții să gândească în locul nostru, ne descalificăm ca persoane. Nefiind pregătiți să gândim cu mintea noastră și nefăcând efortul de a învăța acest lucru, vom fi întotdeauna în pericol de a deveni sclavi ai ideilor și valorilor altora din cauza propriei noastre ignoranțe. **4.** Posedarea abilităților gândirii critice ne ușurează munca de persuadare a celorlalți și de schimbare a opiniilor acestora. Multe opinii și credințe sunt fundamentate mai mult pe emoții decât pe rațiune, deși cei care le posedă cred că sunt bazate pe rațiune. Abilitățile gândirii critice pot fi eficiente în dislocarea acestor credințe și în influențarea altora să-și modifice concepțiile.

• Care sunt raporturile dintre gândirea critică și știința logicii?

Abilitățile de gândire implică aplicarea principiilor logicii. Logica este disciplina care studiază relațiile dintre premise și concluzii în vederea determinării când și în ce măsură premisele sprijină real concluzia. Multe dintre abilitățile gândirii critice sunt datorate logicii (recunoscută ca știință în secolul al IV-lea înainte de Christos, de către Aristotel) și interesează modul în care principiile logicii funcționează atunci când sunt folosite în cadrul limbajului natural (limbajul uzual, comun, cotidian). Atunci când oricare dintre principiile logice este utilizat într-un context al vieții reale, ne găsim în fața unor probleme speciale care depășesc domeniul logicii formale.

Aristotel, logicienii medievali și logicienii moderni ai matematicii au fost cu toții de acord că **logica studiază principiile normative și nu descriptive.** Normativ, principiile funcționează ca standarde în funcție de care se face evaluarea, în timp ce descriptiv, principiile sunt doar descrise în anumite contexte. Logica nu își propune

să descrie cum raționează oamenii (maniera descriptivă), ci își propune să exploreze normele de gândire și modul cum ar trebui să gândească oamenii (maniera normativă). Modelele de raționare care s-au dovedit puternice sunt de încredere pentru a fi utilizate de către oricine. Însă, în momentul în care un model de raționare a fost dovedit fals, atunci el trebuie evitat și considerat nesigur. Iar în acest punct abilitățile gândirii critice se dovedesc utile. Sunt metode sigure și nesigure de a trage concluzii dintr-o multitudine de informații. De asemenea, sunt metode sigure și nesigure de persuadare prin care alții încearcă să ne influențeze pentru a le accepta opiniile și credințele. Și invers, sunt metode sigure și nesigure prin care noi îi putem convinge pe alții să ne accepte opiniile și credințele. Însă cel mai important, devenind conștienți de principiile bunei raționări, ne câștigăm respectul intelectual de sine prin faptul că gândim în acord cu standardele normative ale bunei raționări.

Despre cultura română s-a spus adesea – și am spus-o mai mult noi, românii – că a fost și este o „cultură minoră”. „Minoratul” acesta s-ar fi datorat mai ales limbii române, una de circulație prea restrânsă, dar și conținutului insignifiant sau imitativ al creațiilor noastre. La o analiză mai atentă, se vede că lucrurile nu stau tocmai așa.

În scurta viață pământească a lui Mihai Eminescu, se vede cum creația sa a căpătat mereu dimensiuni de tot mai mare profunzime. De la poezii precum „La moartea lui Aron Pumnul” și „Fiind băiet păduri cutreieram” până la „Scrisori” și „Lucașfărul”, versul s-a mlădiat continuu, tinzând spre perfecțiune. Și, totuși, anumite constante au rămas prezente, încât poezia sa din orice perioadă a vieții are o impresionantă continuitate. Sentimentul local/ național și cel de dragoste, specifice oricărui avânt romantic, se împletesc cu deschiderile spre universal. Bucovina este un loc precis, un colț de țară, dar Aron Pumnul este un luceafăr stins, iar „băietul” cutrierător de păduri, se culca lângă un anumit izvor, privind la luna care răsărea pentru lumea largă. „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie” – poezie scrisă la 26 de ani – mustește de patriotism specific tuturor creatorilor de atunci, mai ales celor din Europa Centrală și de Sud-Est. Poetul elogiază „țara mea de dor”, dar accede până spre „îngerul iubirii”, spre „altarul Vestei” (zeiță romană) și spre „Marteen glori” (zeu roman). Astfel, naționalul se împletește cu generalul mitologic roman și creștin deopotrivă. În „Epigonii” (1870), laudele aduse înaintașilor români, de la Andrei Mureșanu la Vasile Alecsandri – unii rămași în timp aproape anonimi – alternează cu digresiuni din literatura universală: Ion Heliade Rădulescu zidea „delta biblicelor sfinte”, Grigore Alexandrescu este comparat cu Byron, Andrei Mureșanu „cheamă piatra să învie ca și miticul poet” (Orfeu, din mitologia greacă). Dezinvoltura mișcării deopotrivă în mediul național și în cel universal se vede din asocierea lui Anton Pann cu Pepelea și a lui Grigore Alexandrescu cu Byron. În „Scrisoarea a III-a”, trecutul medieval al Țării Românești este majestuos prezentat, iar domnul, deși „simplu, după vorbă, după port”, are ținută suverană, regească și împărătească, atunci când se confruntă cu acela care se voia stăpânul lumii. Feciorul de domn, scriindu-i carte „dragei sale”, se poartă ca un țaran isteț. El scrie „de din vale de Rovine”, vestind astfel, indirect, victoria oștii creștine. Valea mândrei stă față în față cu înălțimea coifului specific oștirii. Trecerea de la versul cult la cel popular este încă o

Național și universal în poezia românească

mărturie a acestei alternanțe specifice. „Sara pe deal” aduce pământul în cer și cerul spre pământ: pe deal, sună buciul, printre stelele care „scapără”; luna se îngemănează cu ochii mari ai iubitei; casele sunt ridicate în lună; valea îi urmează dealului. În „Lucașfărul”, localul alternează cu universalul, iar spațiul teluric se împletește cu cel cosmic. Începutul poeziei este ca de basm românesc, iar fata de împărat este ca „Fecioara între sfinți și luna între stele”. Lucașfărul pare la început un flăcău dintr-un sat, un tânăr căruia „îi cade dragă” o fată, însă se vede curând că el este, în fapt, fiul Cerului și al Mării. Până la urmă, Lucașfărul, devenit universalul Hyperion, rămâne „străin la vorbă și la port”, rămâne un zeu „nemuritor și rece”, pe când Cătălin, „viclean copil de casă”, „îndrăzneț cu ochii”, este pământean, uman, întruchipat din lumea noastră. Alternanța dintre pământ și cer se împletește cu succesiunea deal-vale, pe care avea să o teoretizeze mai târziu Lucian Blaga, în „Trilogia culturii” („Spațiul mioritic”). Eminescu a ridicat la cel mai înalt nivel poetic această eternă vălurire. Ea vine din trecut și trece prin Eminescu spre prezent.

Astfel, Ion Heliade Rădulescu, în „Zburătorul”, vorbește despre „noaptea-naltă” care „coprinde lumea”, după ce stelele începuseră a luci deasupra focurilor din sat. Un plan este în ceruri, iar celălalt este pe pământ, într-o prezentare de pastel autentic, primul din literatura română. Succesiunea aceasta cer-pământ și deal-vale continuă apoi prin Alecsandri, Macedonski, Coșbuc și prin Blaga însuși. La acesta din urmă, „țara și-antins hotarele toate până la cer”, iar razele de lună bat din înalt în geamurile terestre. Chiar și la un poet considerat prea vesel, chiar minor, cum a fost George Topârceanu, sunt accente ale acestei tragice ale alternanțe: „Cobora pe Topolog/ Dintre munți la vale/ Și la umbra unui stog/ A căzut pe cale”. Ștefan Octavian Iosif, în versuri de muzicalitate simbolistă, evocă și el dealul și valea: „Se tânguiesc/ Tălângi pe căi/ Și neguri cresc/ Din negre văi,/ Plutind pe munți./ La fagădău./ La Vadul-Rău./ Sus, la răscruce./ Vin trei haiduci/ Pe cai mărunți./ Grăiesc încet./ Un scurt popas – /Și spre brădet/ Pornesc la pas/ Cei trei călări./ Sus, peste plai./ Tăcutul crai/ Al nopții reci/ Umbrind poteci./ Se-nalță-n zări” („Doină”). Negurile plutesc spre munți venind din negre văi. Sus, la răscruce, ajung haiducii din vale, vechea de „craii nopții”, care nu luminează, ci umbrește, sporind taina nopții, cum avea să spună Lucian Blaga. Muzicalitatea versului „Doină” amintește de „Chanson d'automne” a lui Paul Verlaine (1844-1896), marele poet simbolist francez, parțial contemporan cu Șt. O. Iosif (1875-1913).

Împletirea dintre local/ național și universal, care îmbracă adesea haina unei succesiuni dintre spațiul teluric și spațiul cosmic, aduce mereu în țesătura mesajului

poetic sentimente umane și elemente de natură surprinzătoare, generale, dar specifice locului românesc. Pentru mulți dintre noi, propoziția „Codru-i frate cu românul” este un simplu proverb sau chiar o zicere fără prea mult sens. Pădurea, însă, străbate ca element literar întreaga creație românească. Eminescu încă mai cutreiera păduri când era „băiet”, iar la maturitate regreta copilăria asociată cu pădurea: „Unde ești copilărie cu pădurea ta cu tot?”. „Povestea codrului”, „Frează de codru”, „Lacul”: „Lacul codrilor albastru”, „Revedere”: „Codrule, codrule”, „Călin (file de poveste)”: „De treci codri de aramă” sunt doar câteva titluri de poezii eminesciene care exprimă sensul pădurii (al codrului) în mentalitatea românească. George Coșbuc, în ambianța copilăriei, este atras tot de pădure: „Cum as merge de cu drag/ În pădurea cea de fag”. Octavian Goga, când face descrierea țării, începe cu același codru: „La noi sunt codri verzi de brad”. Lucian Blaga evocă „păduri ce ar putea să fie și niciodată nu vor fi”. Cu timpul, s-a dovedit că poetul a avut dreptate fără să vrea și nu la modul metaforic: unele păduri nu vor mai fi niciodată.

Anumiți scriitori ne spun că pădurea este ființa noastră, alții că este esența noastră, iar savanții au demonstrat că ne-am salvat ca popor prin pădure. Pădurea reunește cerul cu pământul, localul/ naționalul cu universalul. Rădăcina bradului ori a salcâmului este în pământ și aparține pământului, dar coroana este a cerului ține de aspirația spre înalt. Geografia și istoricii au dat dreptate acestei viziuni literare echilibrate, acestei intuiții poetice privind elementele spațiului românesc. În urmă cu două secole, cam 70-80% din teritoriul românesc era acoperit cu păduri. Iar pământul românilor era format, în proporții aproape egale, din câmpii, dealuri (podșuri), munți. Pădurile au rămas azi – câte au mai rămas – mai mult la munte, dar, de exemplu, Câmpia Română era plină de codri și de dumbrăvi până spre secolul al XIX-lea. Faimoșii Codri ai Vlăsiei erau o mărturie în acest sens. La fel stătuseră lucrurile și în Câmpia/ Podișul Moldovei și chiar în Câmpia Tisei/ Vestică. Istoricii au demonstrat în mare măsură că locul de formare și locul de conservare ale poporului român au fost regiunile împădurite, mai ales în zonele de munte și colinare. Dar și câmpiile, acolo unde erau acoperite cu păduri dese, au îndeplinit același rol. Marele istoric Constantin C. Giurescu, în lucrarea „Istoria pădurii românești” arată cum și de ce s-au adăpostit strămoșii românilor și apoi românii în păduri și cum și-au putut păstra ființa acolo. De regulă, migratorii – trecători cu scop de jaf și pradă prin acest teritoriu – se fereau de păduri, fiindcă nu le cunoșteau tainele, nu se puteau apăra acolo, puteau să cadă ușor în capcane. Șesurile, locurile deschise, curăturile erau mult mai ușor de jefuit. Pe de altă parte, locuitorii sedentari ai acestor zone

deschise nu aveau, de regulă, decât bordeie, pe care le păraseau ușor când venea zvonul de invazie. Pădurea, însă, cu resursele sale bogate, le oferea nu numai adăpost sigur, ci și un mod de viață. Mai târziu, când „turcul s-a obrăznicit” și când stăpânii locali au devenit tot mai nesătui, pădurea a ajuns să fie și adăpost pentru cei care nu-și puteau plăti birul ori îndeplini celelalte obligații și chiar loc de refugiu pentru haiduci. Pădurea a fost mereu sursă de hrană pentru om și animale. Lemnul pădurii a fost necesar construcțiilor, obiectelor casnice, uneltelor, ciopririi operelor de artă, făuririi instrumentelor muzicale. Mai târziu, începând cu Epoca Modernă, lemnul a servit industriei de specialitate. Numai mobila făcută din lemn românesc și în România ajunsese vestită în lume. Din toate aceste motive, „codru-i frate cu românul”. Odată cu trecerea la lumea trepidantă de azi, la prelucrarea unor metale noi, la materialele plastice, mulți dintre noi au uitat de lemn și de pădure. Dar nu au uitat alții. Azi, după ce coastele dealurilor și munților s-au golit, nici nu mai știm să deosebim un fag de un stejar. Am tăiat noi, românii, pădurile fără nicio noimă, dar, de-a lungul istoriei și mai ales în deceniile recente, le-au tăiat alții, veniți ca „prietenii” și „aliații”. Aceștia, după sistematice jafuri practicate în trecut (fără nicio opreliște) și azi (după reguli precise), ne dau lecții de civilizație și de europenism.

Altminteri, spațiul local și cel universal, pământul, cerul, teluricul și cosmicul, pădurea ca element de legătură, ca țărâm de basm, ca simbol al binelui și prosperității, al perenității i-au preocupat și fascinat mereu pe poeți. Creatorii români nu au fost complexați niciodată de marile culturi, ci s-au simțit mereu în largul lor, de la clasicii greci și romani până la marii reprezentanți ai curentelor culturale contemporane lor din Occident. Au exprimat mereu în acest cadru general specificul patriei lor și, prin aceasta, cei mai buni dintre ei au avut acces la marea creație, valabilă oriunde și oricând. A existat și există handicapul limbii, pentru că nu este totuna și fii un pare poet de limbă engleză sau unul de limbă română. Dar acest fapt este în același timp un dezavantaj și o binecuvântare, fiindcă patria noastră este limba română (Nichita Stănescu).

Astăzi, fiind Ziua Culturii Naționale este și sărbătoarea limbii în care se exprimă această cultură, este sărbătoarea poeziei ca formă superioară de întruchipare a limbii și a poezilor, demiurgii cuvântului. Le aducem tuturor omagiul nostru și, cu precădere, celui care a așezat la nivelul cel mai înalt versul, lui Mihai Eminescu.”

acad. Ioan Aurel POP,
președintele Academiei Române
(discurs susținut în Aula Academiei Române,
cu ocazia Sesiunii Speciale de Ziua Culturii
Naționale, 12 ianuarie 2023)

„Eminescu, dragoste eternă!”

– spectacol omagial de Ziua Culturii Naționale la Palatul Brâncovenesc

Aleile Parcului Brâncovenesc de la Mogoșoaia s-a umplut de tineri elevi și cadre didactice din județul Ilfov care s-au îndreptat către Sala Scoarțelor, unde a avut loc spectacolul omagial „Eminescu, dragoste eternă!”. Evenimentul a debutat cu disertația „Mihai Eminescu, contemporanul nostru” prezentată de Carmen Bobocescu, expert în cadrul Institutului European din România. Ridicându-se dintre spectatori și comunicând direct cu aceștia, actrița Claudia Motea și-a început momentul artistic „Eminescu, dragostea mea!”, elaborând un personaj atât de pereche pentru poet, atât de răscolitor cum numai Veronica Micle putea fi. Soprana Arlinda Morava, acompaniată la pian de Adriana Alexandru, a căutat notele grave și ritmurile suave ale unei interpretări de excepție ce a completat acest tablou artistic al vieții și operei eminesciene. Publicul a aplaudat interpretarea minunată a artiștilor prezenți și a urmărit apoi secvențe din primul film documentar ce prezintă povestea plecării din Ipotești, la școală, a copilului Mihai, la vârsta de șapte ani, împreună cu tatăl său Gheorghe Eminovici, până la ultima vizită pe care a făcut-o la Cernăuți („Eminescu și Cernăuții” - scenariu: Ionel Novac și Vasile Băcu, regia: Mihai Grosu). „Răpiți” de povestea copilăriei și tinereții marelui nostru poet, Mihai Eminescu, cei prezenți au rămas în admirația genericului de final, aplaudând și ovaționând momentul, cu emoție și sinceritate.

Manifestarea a fost organizată de Consiliul Județean Ilfov prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Ilfov și Centrul Cultural „Palatele Brâncovenesti de la Porțile Bucureștilor”.

George V. GRIGORE

VITRALII

Iubiți-vă pe sonde!

Politica este o luptă a intereselor deghețată într-o competiție a principiiilor, ne spune, cu tristețe, Ambrose Bierce. De fapt, de la sumerieni și până astăzi nu s-a schimbat mare lucru când vine vorba despre setea de putere, doar uneltele sunt altele. Diferența dintre toporul din silex și laptop este că primul era ținut strâns în mână de un dușman care te privea în ochi înaintea să te lovească în moalele capului. Între pieile trăznind a seu și gulerile albe de astăzi nu se cascadează o prăpastie, fiindcă omul ascuns în spatele hanțelor este același. Și e mult mai complicat să te lupți cu un adversar care în loc de urlete de amenințare și strigăte de luptă îți oferă un surâs atât de cald și de plăcut, încât nu mai ai timp să vezi șișul care ți se înfige între coaste. Vedem asta zilnic. Trăim pe nisipuri mișcătoare. Traversăm o perioadă de conflicte mocnite sau deschise, dublate de crize mai mult sau mai puțin artificiale așa cum nu s-a mai întâmplat vreodată. Națiunile lumii se zbat să supraviețuiască și, prin conducătorii lor, coboară această luptă până la nivelul individului, hrănindu-l cu propagandă și idealuri strâmbe, pervertindu-l, smulgându-i din mână creionul, cartea, forța argumentului și dându-i în loc o bătaie ideologică. Războiul nu a putut fi niciodată evitat, aflăm asta deschizând un manual de istorie de clasa a cincea. Se spune că, în ultimii șaptezeci de ani, Europa a reușit să evite conflictele, prin mecanisme economice și diplomatice construite cu înțelepciune. Oare? Război nu înseamnă doar tancuri, avioane, bombardamente, tranșee și soldați asudați agitând prin aer baionete și mitraliere. Criza alimentară, criza energetică, schimbările climatice, criza de apă, criza de materii prime, criza refugiaților provocată de conflagrații stărnite de alții sunt, toate, războaie în plină desfășurare. Iar diplomația nu pare să găsească soluții.

Un analist politic, celebru în anii nouăzeci pentru teoriile sale despre „spațiile de complementaritate”, pe care le propunea ca soluție de stingere a conflictelor teritoriale vechi de zeci sau sute de ani, se întreabă, îngrijorat și oarecum revoltat, de ce nu reușește România să ajungă din urmă Europa. Răspunsul nu e atât complicat, maestre: fiindcă nu are cum. Țara asta are pe cap un blestem: bogăția resurselor, ceea ce o transformă automat din partener în țintă. Partenerul e un tovarăș de drum cu drepturi egale, căruia îi oferi respect. Ținta e un loc în care trași cu arcul sau pistolul până o faci praf. Pe urmă, n-am avut, nu avem și nu vom avea niciodată colonii, nu ne pricepem deloc la asta – abia dacă reușim să ne administrăm propriul stat, darămite să-i organizăm pe alții. Nu am năvălit peste alte nații. Ca să fim, totuși, corecți, am făcut-o de vreo două, trei ori, siliți de conjunctură, rezultatul fiind un fiasco. Ne place să imităm, nu avem o inteligență solidară cu restul nației, ne urăm prea mult. Sigur, avem și calități, dar nu pe cele care trebuie. Privim acum un pic spre partenerii europeni pentru a înțelege despre ce e vorba: au fost adoptate nouă pachete de sancțiuni împotriva Rusiei, s-a instituit embargou împotriva importurilor de gaze și petrol din acea țară, liderii au tunat și fulgerat, au condamnat cu mânie războiul din Ucraina. S-a vorbit mult și în van pentru că statisticile economice spun cu totul altceva. În anul 2022, schimburile economice ale statelor europene cu Rusia au crescut cu procente aberante, nemaîntâlnite în istorie: Slovenia, cu 346%, Luxemburg, cu 242%, Austria, cu 139%, Ungaria cu 122%, Olanda cu 117%, Germania cu 111%, asta doar pentru a da câteva exemple. S-a trecut de la Rusia non grata la Rusia gratissima, și asta pe bază de petrol și gaze, că doar nu au importat nemții computere, autoturisme sau mașini de spălat din colosul de la Răsărit. Una vorbim și alta facem. Compunem rezoluții belicoase, scormim embargouri de operetă și apoi, mă va ierta poetul, „Iubiți-vă pe sonde!”. Minciuni, cu alte cuvinte, ne-am obișnuit să trăim cu, sub și printre ele. Iar din născociri nu poți clădi o lume nouă, mai prosperă, mai dreaptă și mai bună.

Dragoș CIOCĂZAN

Premiile Gala Tinerilor Scriitori / Cartea de poezie a anului 2022

• Laureați: Alina Purcaru, Raluca Boantă, Sașa Zare, Ruxandra Câmpeanu, Mihnea Bălici.

Duminică, 15 ianuarie 2023, în Aula Bibliotecii Centrale Universitare Carol I din București, în cadrul unui eveniment multiart transmis în direct de Radio România Cultural, avându-i ca invitați speciali pe Mike Godoroja & Blue Spirit, au fost decernate Premiile Galei Tinerilor Scriitori / Cartea de Poezie a anului 2022.

Secțiunea Premiul Tânăru poet al anului 2022. Au fost nominalizate cărți semnate de: Mihnea Bălici: *Cazzo*, Editura OMG; Raluca Boantă: *La marginea bună a corpului*, Editura OMG; Gabriel Cărtărescu: *Măine o să fiu fericit*, Editura Charmides; Olga Ștefan: *Resursa*, Casa de Editură Max Blecher.

Secțiunea Premiul Tânăru prozator al anului 2022. Au fost nominalizate cărți semnate de: Irina Anghel: *Banchetul cerșetorilor*, Editura Polirom; Alexandru Bordin: *Casa mai multor primăveri*, Editura Cartier; Sașa Zare: *Dezrădăcinare*, Editura Fractal.

Secțiunea Premiul Tânăru critic literar al anului 2022. Au fost nominalizate cărți și articole semnate de: Ruxandra Câmpeanu: *Dincolo de regulile jocului*, Editura Corint; Victor Cobuz, pentru activitatea publicistică; Călina Părău: *Discursul incomplet: Uitare și rest*, Editura Tracus Arte.

Premiul Cartea de Poezie a anului 2022 i-a fost acordat volumului *Tot mai multă splendoare*, de Alina Purcaru, apărut la editura Cartier.

Cealalți laureați sunt • Raluca Boantă - Tânăru poet al anului 2022, pentru volumul *La marginea bună a corpului*, Editura OMG • Sașa Zare -

Tânăru prozator al anului 2022, pentru volumul *Dezrădăcinare*, Editura Fractal • Ruxandra Câmpeanu - Tânăru critic literar al anului 2022, pentru volumul *Dincolo de regulile jocului*, Editura Corint • Mihnea Bălici - Tânăru scriitor al anului 2022, pentru volumul *Cazzo*, Editura OMG.

Juriul Galei a fost format din trei critici literari: Bianca Burța-Cernat, Andreea Răsuceanu și Cosmin Ciotloș. Artistul vizual Mihai Zgondoiu a realizat afișul și diplomele Galei Tinerilor Scriitori. Producător: Anamaria Spătaru. Amfitrion: Dan Mircea Cipariu. Coproducător: Radio România Cultural.

Laureații de până acum ai Premiului Cartea de poezie a anului sunt Ion Mureșan (2011), Ioan Es Pop (2012), Liviu Ioan Stoiciu (2013), Dan Sociu (2014), Octavian Soviany (2015), Teodor Dună (2016), Nora Iuga (2017), Dan Coman (2018), Romulus Bucur (2019), Angela Marinescu (2020), Ruxandra Novac (2021) și Simona Popescu (2022).

Organizatorii Galei au fost Primăria Municipiului București prin Muzeul Național al Literaturii Române din București (director general: Ioan Cristescu), Biblioteca Centrală Universitară Carol I din București (director general: Mireille Rădoi) și asociația EURO CULTURART (președinte: Dan Mircea Cipariu).

Programul cultural Gala Tinerilor Scriitori / Cartea de Poezie a anului 2022 este finanțat de Ministerul Culturii. Partener: Opera Scrisă.ro - societate de gestiune a drepturilor de autor. Partener media: AgențiadeCarte.ro.

Invitații în lumea artelor plastice

Antonia Maria PRICHICI: Arta este un dar pentru umanitate

Antonia Maria PRICHICI. Este nu numai un pictor cu numeroase calități, dar și un fin teoretician al artei, după cum veți avea ocazia să observați singuri, onorabili cititori.

Vă rog să vă prezentați.

Mă numesc Antonia Maria Prichici, absolventă a Universității de Arte George Enescu - Facultatea de Arte Vizuale și Design, Iași, iar în prezent urmez studiile de masterat, specializarea *Practici Curatoriale Contemporane*, în cadrul UAD - Facultatea de Arte Decorative și Design, Cluj-Napoca. Întotdeauna am fost atrasă de artă și frumos. Una dintre pasiunile mele este pictura. Arta înseamnă o formă înaltă, un privilegiu sau un dar pentru umanitate. Arta reprezintă cea mai profundă expresie a creativității umane. În lucrările mele sunt reprezentate teme de o factură psihologică, care ar putea declanșa anumite reacții, emoții sau trăiri interioare de diferite intensități sau o conversație între lucrare și privitor. Prin acestea, nu doresc să ofer o concluzie, ci mai degrabă să creez un traseu, imaginile abstracte survin mental prin intermediul percepției vizuale. De regulă, o pictură abstractă nu este înțeleasă sau percepută, întotdeauna, la nivel vizual, ci prin procesul de interiorizare, ceea ce nu este posibil de-a fi cuprinsă în cadrul unei definiții concrete, reprezentând fragmente dintr-un discurs plastic, care se prezintă sub formă de entitate, prin proprietățile extrinseci ale acesteia. Consider că, prin intermediul lucrărilor oferite, se acoperă necesarul care poate satisface cerințele publicului,

să reflecte mesajul pe care doresc să-l transmit. Pe parcursul timpului, în perioada studiilor de licență am participat la expoziții colective, atât în țară, sub îndrumarea profesorilor, cât și în străinătate. Prima expoziție cu tema *Luceafărul*, organizată la muzeul memorial Mihai Eminescu, Botoșani, noiembrie 2019; expoziția *Fenomene cerești*, cu un set de lucrări de tematică unui abstract liric, la galeria *Labirint*, Casa Mihai Ursachi, Iași, februarie 2021, urmată de expoziția *Fragmente*, martie 2021, respectiv, expoziția *Botanical visions*, cu schițe realizate în tehnici mixte - plein air; expoziția *Variații stilistice. Spirit. Natură. Atelier*, on-line, iunie 2021; în toamna anului 2021, am avut plăcerea de a fi promovată în revista de artă a Galeriei *Eumoi*, on-line, New Delhi, India, urmat, în ianuarie 2022, de revista *Artist Talk Magazine* on-line Anglia; ultima expoziție colectivă, organizată de Galeria de artă *Victoria, Atelier35*, aprilie 2022, și un workshop creativ *Cut and Paste*, organizată de Facultatea de Arte Vizuale și Design, Iași.

Impresionant cu adevărat. Cum a fost anul trecut pentru dumneavoastră?

Anul 2022 a fost unul productiv, cu rezultate deosebite în ceea ce privește evoluția artistică, am avut ocazia să particip la diferite evenimente culturale, dar și timp dedicat pentru studiul de cercetare în vederea redactării lucrării de licență, cu subiect centrat în jurul creativității, alături de lucrarea

practică, cu tema *Fantasme*, imaginea simbol al stilului predominant din creația personală. De asemenea, am primit o mențiune la expoziția *Eureflect*, ediția a IV-a, desfășurată la Centrul de Studii Europene, Iași, cu lucrarea *Umbre*.

Felicitări! Ce vă doriți pentru 2023 și următorii?

Îmi doresc să performez la un nivel superior al calității plastice în lucrările viitoare, care să creeze prin intermediul sensibilului și frumosului experiența estetică și să devină o reflexie a unei realități profunde a vieții. Pentru anul 2023 mi-aș dori oportunitatea de a aplica în practică ceea ce-am dobândit pe parcursul pregătirii profesionale, atât prin studiile vizuale teoretice, cât și cele practice, de atelier sau muzeale. Lumea ideală a artei, pe care mi-aș dori să o văd, este o societate îndreptată mai mult către cultură și cu o educație aleasă, artistică la bază, iar artiștii să fie promovați pentru a facilita cunoașterea lor și apreciați la reala lor valoare.

Concluzia? Am avut privilegiul să cunoaștem un om dedicat trup și suflet artei. Autor de tablouri impresionante, este și un analist redutabil al fenomenelor care au loc în lumea artelor vizuale. Îi urăm sănătate și viitorul pe care îl merită din plin! Numai bine și frumos tuturor!

Aristotel BUNESCU

<https://agentiadepresaculturalasisportiva.wordpress.com>

CETĂȚEAN EUROPEAN

Reprezentanța UE în România informează:

Noul Bauhaus european

va beneficia de finanțare suplimentară

Primul Raport intermediar privind noul Bauhaus european (NBE), un catalizator major al Pactului verde european, face bilanțul realizărilor din primii doi ani ai inițiativei, precum și primul instrument de evaluare a proiectului privind noul Bauhaus european: *Busola NBE*. Noul Bauhaus european a creat o comunitate largă de organizații și cetățeni din întreaga Europă, a căror acțiune se structurează în jurul unei viziuni comune ce combină sustenabilitatea, incluziunea și estetica. Principalele activități ale noului Bauhaus european – inclusiv premiile NBE, primul festival și laboratorul NBE – își arată deja rezultatele și au creat o rețea transnațională ascendentă. Datorită unei finanțări europene de peste 100 de milioane EUR, deja alocate, în prezent sunt în curs de desfășurare în întreaga Europă proiecte din sfera NBE, atât la scară redusă, cât și la scară largă. De asemenea, Comisia va majora finanțarea pentru perioada 2023-24 cu încă 106 milioane EUR, și asta doar din fondurile speciale ale programului Orizont Europa.

O mișcare NEB

Inițiativa a luat amploare, devenind o mișcare, cu o comunitate activă și în plină dezvoltare, provenită din toate statele membre ale UE și din afara acesteia. Datorită celor peste 600 de organizații partenere oficiale, de la rețele la nivelul UE până la inițiative locale, NBE ajunge la milioane de cetățeni. Inițiativa reunește persoane din medii diverse – de la artă și design, industrii culturale și creative, instituții de patrimoniu cultural, până la educatori, oameni de știință și inovatori, întreprinderi, autorități locale și regionale și inițiative cetățenești. Încă de la început, NBE a încurajat și a inspirat actorii locali, regionali și naționali să își creeze propriile inițiative în domeniu. Pentru a oferi un acces transparent la informațiile referitoare la cererile de propuneri specifice noului Bauhaus european, la beneficiari și la membrii comunității acestuia, Comisia a creat *Tabloul de bord al NBE* o bază de date cuprinzătoare sub forma unei hărți interactive. Comunitatea NEB este activă și în Ucraina, unde, printre altele, oferă contribuții atât pentru soluțiile locale de urgență, cât și pentru planificarea pe termen lung a reconstrucției. *Laboratorul NBE* derulează trei proiecte-pilot (locuințe de urgență, circularitate și consolidarea capacităților), inventariind nevoile municipalităților ucrainene și ale părților interesate ale acestora (de exemplu, arhitecți, urbanști, studenți și societăți de construcții) în ceea ce privește reconstrucția pe termen scurt și lung. O serie de instrumente de consolidare a capacităților destinate ucrainenilor, partenerilor NBE și experților internaționali în reconstrucție vor deveni disponibile în primul trimestru al anului 2023, pe baza rezultatelor proiectelor-pilot.

Investițiile substanțiale ale UE încep să dea roade

Datorită unei finanțări bine canalizate din partea diferitelor programe ale Uniunii Europene, NBE a început să producă schimbări reale pe teren. În 2022, au fost selecționate și au început să funcționeze primele șase proiecte demonstrative ale NBE – proiecte de transformare locală reproductibile, la scară largă – finanțate în cadrul programului Orizont Europa. În 2023, vor fi lansate următoarele 10 astfel de proiecte, în cadrul Acțiunilor inovatoare europene ale politicii de coeziune. Dacă luăm în calcul și proiectele la scară mai mică derulate în întreaga Europă, investiția totală în proiectele NBE sprijinite de diferite programe din CFM în perioada 2021-2022 se ridică la peste 100 de milioane EUR. Toate statele membre au integrat noul Bauhaus european în programele lor din cadrul politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027, deschizând calea pentru ca proiectele inspirate de NBE să primească fonduri de coeziune. O nouă Busolă NBE pentru a orienta dezvoltarea și evaluarea proiectelor Comisia prezintă astăzi și *Busola NBE*, un instrument de evaluare care contribuie la înțelegerea măsurii în care un anumit proiect încorporează abordarea NBE. Ea explică ce înseamnă cele trei valori ale NBE - sustenabilitatea, incluziunea și frumusețea - în contexte specifice, precum și modul în care acestea pot fi integrate și combinate cu principiile de lucru ale participării și transdisciplinarității. Pe baza acestei Busole, vor fi elaborate instrumente de evaluare mai detaliate, începând cu mediul construit. Calea de urmat În 2023 și 2024, se vor aloca peste 106 milioane EUR pentru cererile de propuneri specifice NBE, în cadrul misiunii și al clusterelor programului Orizont Europa. În contextul *Anului european al competențelor*, ediția din 2023 a *premiilor NBE* va pune accentul pe educație și va extinde acoperirea geografică pentru a include, pe lângă statele membre ale UE, și țările din Balcanii de Vest. În acest an, NBE va dezvolta, de asemenea, *Academia NBE* și va institui cursuri de formare în domeniul construcțiilor sustenabile, al circularității și al biomaterialelor, pentru a accelera transformarea sectorului. Proiectele în curs de desfășurare, cum ar fi *laboratorul NBE*, vor continua să integreze NBE în toate politicile. NBE consideră, de asemenea, că una dintre sarcinile sale importante este de a-și spori prezența în țări și regiuni, inclusiv în zonele rurale, unde, până în prezent, activitatea NBE este redusă. Datorită rutelor noului Bauhaus european din cadrul acțiunii „DiscoverEU” a programului Erasmus+, tinerii europeni vor avea în curând posibilitatea de a descoperi peisajele și orașele minunate ale Europei și de a afla totodată noutăți despre proiectele noului Bauhaus european.

EXPAND YOUR COMFORT ZONE

#DiscoverEU

Din cei 162.931 de participanți la runda din octombrie 2022 de înscrieri la *DiscoverEU*, 47.700 de tineri cu vârsta de 18 ani vor primi câte un permis de călătorie. • 1974 sunt din România.

Candidații selectați vor călători, singuri sau într-un grup de până la cinci persoane, în perioada martie 2023-februarie 2024. Aceștia se vor deplasa în principal cu trenul, cu câteva excepții, pentru ca și cei care locuiesc pe insule sau în zone îndepărtate să poată participa.

Comisia Europeană a aprobat o schemă de ajutor în valoare de 44 de milioane EUR (217,7 milioane RON) propusă de România pentru a veni în ajutorul crescătorilor de bovine în contextul războiului dus de Rusia împotriva Ucrainei.

În cadrul acestei scheme, ajutoarele vor fi acordate sub formă de **granturi directe**. Scopul schemei este compensarea beneficiarilor eligibili pentru o parte din costurile suplimentare suportate ca urmare a creșterilor de prețuri pentru combustibil, energie și furaje. De asemenea, prin această schemă se dorește sprijinirea crescătorilor în depășirea dificultăților financiare ale acestora legate de actuala criză geopolitică. Comisia a concluzionat că schema propusă de România respectă condițiile stabilite de Cadrul temporar de criză. În special, ajutoarele (i) nu vor depăși 250 000 EUR per beneficiar și (ii) vor fi acordate până la 31 decembrie 2023. Comisia a concluzionat că schema este necesară, adecvată și proporțională pentru remedierea unei perturbări grave a economiei unui stat membru, în conformitate cu **articolul 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE** și cu condițiile stabilite de **Cadrul temporar de criză**. Pe baza acestor concluzii, Comisia a aprobat schema de ajutor în temeiul normelor UE privind ajutoarele de stat.

Pe 12 ianuarie a intrat în vigoare

Regulamentul privind subvențiile străine.

Acest nou set de norme menite să abordeze denaturările pieței cauzate de subvențiile străine va permite UE să rămână deschisă schimburilor comerciale și investițiilor și va asigura totodată condiții de concurență echitabile pentru toate companiile cu activitate pe piața unică.

Noile norme privind subvențiile străine care denaturează concurența

Regulamentul se aplică tuturor activităților economice din UE, vizând concentrările economice (fuziuni și achiziții), procedurile de achiziții publice și toate celelalte situații de piață. Noul regulament conferă Comisiei competența de a efectua investigații cu privire la contribuțiile financiare acordate de țări din afara UE companiilor care desfășoară activități economice în UE și de a remedia, dacă este nevoie, efectele de denaturare a concurenței ale acestor contribuții. Regulamentul privind subvențiile străine prevede trei instrumente, a căror respectare va fi asigurată de Comisie: • obligația companiilor de a notifica Comisiei **concentrările** care implică o contribuție financiară din partea guvernului unei țări din afara UE în care (i) compania care este achiziționată, una dintre părțile la fuziune ori întreprinderea comună are o cifră de afaceri în UE de **cel puțin 500 de milioane EUR**, iar (ii) contribuția financiară străină implicată este de **cel puțin 50 de milioane EUR**; • obligația companiilor de a notifica Comisiei participarea la **proceduri de achiziții publice** în care (i) valoarea estimată a contractului este de **cel puțin 250 de milioane EUR**, iar (ii) contribuția financiară străină implicată este de **cel puțin 4 milioane EUR per țară din afara UE**. Comisia poate interzice, în cazul unor astfel de proceduri, atribuirea contractelor către companiile care beneficiază de subvenții ce denaturează piața; • pentru **toate celelalte situații de piață**, Comisia poate lansa investigații din proprie inițiativă (*ex officio*) dacă suspectează că au fost acordate subvenții străine care denaturează concurența. Este prevăzută și posibilitatea de a **solicita transmiterea de notificări ad-hoc** în cazul procedurilor de achiziții publice și al concentrărilor de mai mici dimensiuni.

Competențe de investigare și proceduri

O concentrare economică notificată nu poate fi finalizată, iar un contract de achiziții publice nu poate fi atribuit unui ofertant atâta vreme cât face obiectul unei investigații a Comisiei. În cazul nerespectării acestei obligații, Comisia poate impune amenzi, a căror valoare poate ajunge până la 10 % din cifra de afaceri agregată anuală a companiei respective. Comisia poate, de asemenea, să interzică finalizarea unei concentrări economice care a beneficiat de subvenții sau atribuirea unui contract de achiziții publice unui ofertant care a primit subvenții. Regulamentul conferă Comisiei **competențe de investigare** extinse pentru a putea culege informațiile de care are nevoie, printre aceste competențe numărându-se: (i) trimiterea de solicitări de informații companiilor; (ii) efectuarea de misiuni de stabilire a faptelor atât în interiorul Uniunii, cât și în afara granițelor sale și (iii) derularea de investigații de piață cu privire la anumite sectoare sau tipuri de subvenții. Comisia se poate baza, de asemenea, pe informațiile privind piața transmise de companii, de statele membre sau de orice persoană fizică sau juridică ori asociație. În cazul în care constată că a fost acordată o subvenție străină și că aceasta denaturează piața unică, Comisia poate pune în balanță efectele negative de denaturare a pieței în raport cu efectele pozitive ale subvenției asupra dezvoltării activității economice subvenționate. Dacă efectele negative contrabalansează efectele pozitive, Comisia poate impune companiilor obligația de a lua măsuri corective structurale sau nestructurale ori poate accepta astfel de măsuri ca angajamente de a remedia denaturarea (de exemplu cesionarea anumitor active sau interzicerea unui anumit comportament pe piață). Ca regulă generală, subvențiile a căror valoare este de mai puțin de 4 milioane EUR într-o perioadă de trei ani sunt considerate ca „nefiind susceptibile” să denatureze piața unică, în timp ce subvențiile a căror valoare este mai mică decât pragurile de *minimis* stabilite de UE pentru ajutoarele de stat sunt considerate ca neavând efecte de denaturare a pieței. În contextul concentrărilor și al procedurilor de achiziții publice supuse obligației de notificare, Comisia poate examina subvențiile străine acordate într-un interval de timp ce se poate extinde până la trei ani înaintea datei tranzacției. Regulamentul nu se aplică însă concentrărilor încheiate și achizițiilor publice inițiate înainte de data de 12 iulie 2023. În toate celelalte situații, Comisia poate analiza subvențiile acordate cu până la zece ani în urmă. Cu toate acestea, regulamentul se aplică doar subvențiilor acordate în cei cinci ani anteriori datei de 12 iulie 2023 în cazul în care astfel de subvenții denaturează piața unică după începerea aplicării regulamentului.

NEB Projects and Dedicated Calls (Point layer)

Bauhaus Local Initiatives

Co-creation of Public Spaces

Creating Actionable Futures (CoAP)

Lighthouse demonstration

NEB Awards

NEB Rising Stars

Places of Learning

Social and affordable housing district

WORTH Partnership Programme

Number of projects

71

1

NEB Community Pilot layer

Select by Country

Select by City/Municipality

Select by Community Type

Map of Europe showing the locations of NBE projects and dedicated calls. The map includes a legend on the left with various project types and a search bar at the top. The map shows a high density of projects in Central and Eastern Europe, particularly in Poland, Hungary, and the Balkans. A scale bar at the bottom indicates 200 km.

Eroina aproape necunoscută a Unirii Principatelor Române

Multe dintre evenimentele istorice ale României au avut în spatele lor puterea și geniul unor femei. Posteritatea nu le-a recunoscut însă meritele în mod egal. Una dintre „victime” este Ecaterina Conachi Vogoride (Cocuța), fiica marelui cărturar moldovean Costache Conachi, o femeie bogată și cultivată, care a influențat decisiv Unirea Munteniei cu Moldova. Înainte ca Regina Maria să-și pună pecetea personalității ei uriașe pe Marea Unire de la 1918, o altă femeie, Cocuța Conachi, a fost „îngerul păzitor” al marelui eveniment din 1859.

Ecaterina Cocuța Conachi s-a născut la 2/14 aprilie 1829, la Palatul din Țigănești (comuna Munteni, județul Galați), spre bucuria vârstnicilor ei părinți (Costache Conachi și Zulnia Conachi-Negri). „La vârsta de numai 17 ani, Cocuța se căsătorește cu Nicolae Vogoride era recunoscut ca un antiunionist fanatic”, spune profesorul tecucean Vasile Ghica, autorul unei cărți despre Cocuța Conachi. În 1849, Costache Conachi, tatăl Cocuței, s-a stins din viață în urma unei crize de astm, iar momentul a deschis calea unor jocuri de culise interesante. Din naivitate, Cocuța i-a dat o „plenipotență” (împuternicire) soțului ei, prin care îi permitea acestuia să administreze, după bunul plac, întreaga avere rămasă de la tatăl ei. Cei doi au avut împreună patru copii.

Cocuța a fost o prințesă româncă, dar și o adevărată revoluționară. Ea este cunoscută pentru activismul ei și pentru activitatea desfășurată în favoarea unirii principatelor Moldova și Țara Românească. Istoric, uniuniștii români aveau să aibă parte de o primă conjunctură favorabilă după Războiul Crimeii (1853-1856), în urma căruia țările occidentale voiau să blocheze ascensiunea Rusiei spre sud-estul Europei. „Unirea celor două principate române ar fi fost o stavilă în ambiția de expansiune a colosului de la Răsărit. Puterile Garante - Franța, Anglia, Prusia, Turcia, Austria, Sardinia, Rusia - au decis, la presiunea uniuniștilor noștri, să ne hotărâm singuri soarta. Trebuiau totuși consultate masele”, scrie profesorul Vasile Ghica. În 1857 au fost stabilite alegeri pentru Divanurile Ad-hoc. Primul scrutin a avut loc la 19 iulie 1857. Dar, stupoare, rezultatul a fost negativ. „Acesta pentru că N. Vogoride nu dormea, ba și-a îndeplinit, cu prisosință, misiunea trasată de turci. Totul părea definitiv pierdut. Diplomațiile occidentale își șterseseră de pe agendele lor această solicitare românească. Vogoride jubila. A lustruit cu grijă arcul de triumf de la Țigănești. Știa că acolo va veni, în scurtă vreme, o delegație de la Înalta Poartă ca să-i înmâneze firmanul de domn”, consemnează Vasile Ghica. Însă Cocuța Conachi, soția sa, nu se putea împăca cu acest eșec național. Ea fusese crescută în spirit patriotic, iar rudele ei și numeroșii prieteni erau cu toții pentru Unirea Principatelor. Imediat după ce soțul a fost investit în funcția de caimacan (loțiitor de domn) și și-a declarat răspicat ura față de uniuniști, Cocuța i-a trimis acestuia, la Iași, o scrisoare plină de indignare și de furie, din care se subînțelegea clar că voința de unire a românilor nu poate fi înfrântă. „Ai venit în țară sărac lipit pământului, n-ai altă avere decât zestrea ce ți-am adus-o eu, fata lui Conachi. Îți iert risipirea ce-ai făcut-o din averea mea, dar nu-ți voi ierta trădarea față de neamul, față de țara care ar fi trebuit să devină și a dumatule. Cum nu ai astăzi altă avere decât a mea, aș putea, printr-un divorț, să te așez din nou pe paiele de pe care te-am ridicat. Vezi dacă-ți place mai bine această perspectivă, promisiunilor pe care ți le fac turcii. Pentru moment îți cer darea afară a lui Catargi (ministru de interne) și numai atunci mă voi întoarce la dumneata”, spune un fragment din această scrisoare menționată de istoricul C. Gane, în lucrarea sa „Portrete de români”.

Pusă în fața unei sarcini istorice de care depindea, la propriu, soarta Moldovei, Cocuța nu are nicio ezitare. Printr-o operațiune demnă de un roman de aventuri,

Cocuța se transformă în spion și descoperă, în casa familiei de la Iași, corespondența secretă a lui Vogoride. Probele din scrisorile descoperite de Cocuța sunt răvășitoare! „Imediat după anunțarea rezultatelor, uniuniștii au înaintat către cancelariile occidentale numeroase memorii prin care contestau modul în care s-a desfășurat scrutinul, dar acestea nu au avut niciun ecou. Îngerul bun al românilor a condus-o însă pe Cocuța, într-una din descinderile la Iași, spre seiful caimacanelui. Aici a găsit un pachet cu 14 scrisori diplomatice venite de la Înalta Poartă și de la Secretariatul Ambasadei Turciei din Londra”, scrie profesorul Ghica. Fără îndoială, scrisorile aveau un caracter compromițător și puteau

„Proclamarea Unirii”, faimosul tablou al lui Theodor Aman

atrage sprijinul puterilor europene pentru Unire. În unele dintre acestea i se făcea cunoscut lui Vogoride că „Poarta dorește ca Luminăția ta să lucreze cu energie contra Unirii, dar să lucreze fără vuit, și mai ales, să nu arate că primește asemenea instrucțiuni de la Poartă”. După eșecul scrutinului, nu au întârziat nici felicitările. „Bine ai făcut că n-ai acordat libertatea presei pe care niște moldoveni nesocotiți caută a o întrebuința pentru ca poporul să se pronunțe în favoarea Unirii”, se mai specifica într-o epistolă turcească, după cum menționează istoricul Ioan Brezeanu, în „Biografie spirituală” (Editura Centrului Cultural, „Dunărea de Jos”, Galați, 2008, p. 49). „În legătură cu autorul sustragerii scrisorilor s-au brodat mai multe posibile scenarii. I. T. Sion consideră că ar fi fost implicată Catrina, fiica nelegitimă a lui Conachi, soția uniunistului tecucean Ioniță Hrisanti. Ea băntuia, ce-i drept, prin conac. Se mai vorbește despre meșterul Lăcătușu din Tecuci, care dispunea, se pare, de o dublură a cheii de la seif”, scrie Vasile Ghica. „Se pierde însă din vedere un detaliu de maximă importanță. După investitura în fruntea statului, relațiile dintre Vogoride și soția lui s-au degradat grav. Cocuța se retrăsese la Țigănești, dar se mai ducea din când în când, în Capitală, așa cum se preciza mai sus, pentru necesități protocolare. Vogoride nu avea motive să mai vină la conac. Și chiar dacă mai venea, era el atât de naiv să-și lase corespondența secretă și compromițătoare aici? În mod cert, scrisorile au fost sustrate din cancelaria domnească de la Iași. Și acest lucru nu-l putea face decât Cocuța”, mai menționează

profesorul tecucean. O serie de istorici au speculat că, prin acest gest, Cocuța l-a ajutat pe Cuza să ajungă domn, deoarece a avut o idilă cu el. Deci, în spatele acțiunii nu ar fi vorba de patriotism. „Se pare că a existat între cei doi o relație sentimentală pasageră. Dar Cocuța a sustras scrisorile în 1857, când Cuza nu figura în staful uniuniștilor, cu atât mai puțin în cel al pretendenților la tron. Abia în seara zilei de 5 ianuarie 1859, după ce au refuzat să candideze la scaunul Moldovei: V. Alecsandri, C. Negri și M. Kogălniceanu, o solie s-a deplasat, în toiul nopții, la Cuza, l-au trezit din somn, l-au adus în sala Elefant și a fost ales, deocamdată, domnitorul Moldovei”, menționează profesorul Ghica. Una peste alta, dovezile desprinse din scrisori erau de necontestat. Cocuța a înmănat scrisorile lui C. Negri și lui D. Rallet, iar aceștia le-au înmănat ambasadorului Franței la București. El le-a expediat la Bruxelles, la revista „L'Etoile de Danube”, unde au fost imediat publicate. Ziarele occidentale „au luat foc”, scrisorile fiind preluate instantaneu în presa pariziană, londoneză, prusacă etc. Diplomații moldoveni s-au năpustit la Paris. Marele prieten al românilor era Napoleon al III-lea. El s-a oferit și de această dată să ajute. Cheia era însă la Istanbul, dar împăratul nu avea acces acolo. A invitat-o pe Regina Victoria a Angliei la o întrevedere. S-au întâlnit la Osborne. Dovezile nu puteau fi contestate. Regina a intervenit cu succes la sultan. Acesta a dispus repetarea testului electoral, sub stricta supraveghere a Puterilor Garante. Noul scrutin, desfășurat la 22 septembrie 1857, a fost concludent. Două-trei voturi erau de această dată împotriva. Rezultatul nu a mai putut fi măsluit. Noii aleși au fost sărbătoriți „...cu muzică militară. Pe ulițe, orașul era luminat ca ziua”. N. Vogoride, învins de

Moldova.” Scrie în *Enciclopedia României* (1938-1941, București, Dimitrie Gusti (coordonator), N. Iorga, C.C. Giurescu, C. Rădulescu Motru, Mircea Vulcănescu etc (redactori)). „Să ne amintim mereu cu pioșenie că fiica lui Conachi a fost una dintre cele mai frumoase icoane de vrednică româncă pe care a avut-o istoria României.” ne lasă ca important mesaj C. Gane, scriitor interbelic. „Alegând, ceea ce trebuie să recunoaștem că n-a fost ușor, între Patrie și Familie, Cocuța a ales prima alternativă, sustrăgând corespondența secretă primită de soțul său, pe care a înmănat-o lui Mihail Kogălniceanu pentru a fi cunoscută de către marile Puteri.” spune Ioan Brezeanu-Galați, într-o biografie spirituală din 2008. „Din fericire pentru poporul și națiunea română, în punctul de bifurcație istorică de la 1859, a apărut Doamna Ecaterina Cocuța Vogoride care a avut înălțimea de spirit, imperativul moral și curajul civic de a ne orienta destinul spre ceea ce suntem astăzi.” Declară academicianul prof.univ.dr. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române, într-un cuvânt rostit la inaugurarea bustului Cocuței (5 oct.2018, Tecuci). „Nu vigilența uniuniștilor, ci curajul soției caimacanelui a permis descoperirea modului în care au fost falsificate rezultatele consultării (divanului ad-hoc) din Moldova. Ceea ce a urmat știm, dar fără contribuția Cocuței Conachi, ar mai fi existat vreo Unire?” spune prof.univ.dr. Constantin Părvulescu, decan al Facultății de Științe Politice din București.

Am putea-o compara pe Cocuța noastră cu eroina Franței, Ioana d'Arc, pentru că fiecare dintre ele și-a salva țara în situații extreme. Diferența este că tânăra franțuzoaică a intrat imediat în Pantheonul recunoștinței universale, iar partea de posteritate a Cocuței se numește ingratitudine națională, deși, la un sfert de mileniu după Mihai Viteazul, acesta „a înfipt” în istoria noastră al doilea pilon fundamental al Unirii. Fără gestul ei eroic, ar fi lipsit din istoria noastră momentul Cuza ales de două ori și privind mai departe în timp, Monarhia, Independența, Marea Unire.

Relația dintre Cocuța și Nicolae Vogoride s-a destrămat, după 1859, cu totul. Cei doi soți trăiesc separați, până când, în 1862, Vogoride e găsit mort, într-un hotel din București. Femeie liberă și încă bogată, Cocuța călătorește mult prin Europa. „În 1864, se căsătorește la Torino cu Emanuele Ruspoli, principe de Paggia-Souza, senator și sinodic al Romei, apropiat al regelui Vittorio Emanuele al II-lea. În felul acesta, moldoveanca noastră a pătruns în cele mai elitiste cercuri politice și artistice italiene. S-a implicat chiar în ampla mișcare de unificare a Italiei.”, scrie profesorul Ghica. Din păcate, la 22 februarie 1870, Cocuța se stinge fulgerător din viață la Geneva cu diagnosticul febră palustră (malarie). Pe patul morții a cerut să fie înmormântată alături de părinți, în biserica familiei de la Țigănești. Doriința i-a fost îndeplinită.

Ecaterina Cocuța Conachi se odihnește de atunci în pace, dar contemporanii nu găsesc nici acum calea de a o face nemuritoare, așa cum merită. Abia la mai bine de un secol și jumătate de atunci (în 2018), sculptorul Dan Mateescu, prin bunăvoința Fundației Pelin, a realizat un excelent bust al Cocuței, pe care însă cu greu au reușit să-l instaleze în Parcul „Alexandru Ioan Cuza” din orașul Tecuci.

George V. GRIGORE

Bustul eroinei Unirii Principatelor din Parcul „Alexandru Ioan Cuza” din Tecuci

Surse: wikipedia.org; enciclopediaromaniei.ro; evenimentulistoric.ro; V. Ghica – *Ecaterina/Cocuța Conachi-Vogoride*, Ed. Studis, Iași, 2018; Ioan Brezeanu - *Biografie spirituală* (Editura Centrului Cultural, *Dunărea de Jos*, Galați, 2008, p. 49; *Enciclopedia României* – (1938-1941), București, Dimitrie Gusti(coordonator), N. Iorga, C.C. Giurescu, C. Rădulescu Motru, Mircea Vulcănescu etc (redactori); Ionel Necula – *Cocuța Conachi – vestală la tâmpla țării*, Editura Studis, 2020